

NEDERLANDSCHE

STAATS-COURANT.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is
ƒ 20 in het jaar; die van de Courant alleen ƒ 20
en van het Bijblad alleen ƒ 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefmarkten.

ZATURDAG 14 APRIL.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

Koninklijk besluit van den 12den April 1860, n°. 51, is de heer *Vreede Bit*, vroeger gouverneur van Celebes en onderhoorigheden, koninklijk resident van Soerabaja, thans gepensioneerd, benoemd tot overste in buitengewone dienst.

Zijner Majesteits besluit van den 30sten Maart 1860, n°. 54, is
 mr. *B. W. C. J. Bake* benoemd tot Nederlandschen consul te
 Saigon.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

DUITSCHLAND.

De Engelsche gezant te Berlijn, de heer Bloomfield, had onlangs aan het hooft van het Pruisisch gouvernement medegedeeld, wat hij van den heer van Schleinitz, Pruisischen minister van buitenlandsche zaken, gehoord had omzeggende een door dezen met den Franschen gezant gehouden gesprek betrekkelijk de zaak van Savoye. De heer Bloomfield schreef onder anderen: » De baron von Schleinitz schijnt in het gesprek met den Franschen gezant ook de aanmerking te hebben gemaakt, dat de spanning der gemoederen, welke door den Italiaanschen oorlog in Duitschland is verwekt, door toedoen van het tegenwoordige bewind van Pruisen somtijt gehouden was, dat hetzelfde zich daardoor impopulair had gemaakt, dat het ten aanzien der zaak van Savoye zich tot nog toe niet heeft uitgelaten, maar dat zijn stilzwygen niet als een bewijs van onverschuldigd moed moet worden aangemerkt, want dat het de aanhechting van Savoye met zeer groot wantrouwen zou zien.

depêche, waarin de bovenstaande mededeeling vervat was, werd andere stukken betreffende Savoye aan het Britsche Parlement van ringswege medegedeeld, en kwam alzoo ter kennis des publieks. Zij te in Duitschland eenen voor Pruiszen en voor de nationale een- zeer ongunstigen indruk, daar zij Pruiszens houding jegens Frank- tijdens den Italiaanschen oorlog als dubbelhartig en anti-nationaal voorkomen.

1sten dezer eene dépêche aan den Pruisischen gezant te Londen
 is afgezonden, welke onder meer het volgende inhoudt: »Ik geloof dat, het-
 en ik aan den gezant van Frankrijk heb gezegd, door lord Bloomfield
 juist is wedergegeven. Ik heb aan den Franschen gezant gezegd,
 het kabinet van Z. K. H. den Prins Regent zich aan bittere ver-
 wonden van een gedeelte van Duitschland had bloot gesteld door zich te
 laten op de door het Fransche kabinet gegeven verzekering dat
 Frankrijk bij den oorlog tegen Oostenrijk geene aanwinst van grond-
 gebied beoogde; dat liet Pruisische kabinet alzoo thans, nu zijn ver-
 wonden door het plan tot aanhechting van Savoye scheen te worden
 afgelegen, zijne teleurstelling niet ontveinen kon en dat het, of-
 schoon over de zaak van Savoye tot nog toe gezwegen hebbende, evenwel
 plan van aanhechting, hetwelk zijns oordeels de kiem van bedenke-
 lijke verwikkelingen bevatte, betreuren moest.

tusschen hetgeen ik zoo even zeide en de door lord Bloomfield in de laatste gebezigde uitdrukkingen bestaat een zeer merkbaar onderscheid, hetwelk ik van belang acht te doen uitkomen.

Immers de bewoordingen, waarin lord Bloomfield het door mij met
Trapaschen gezant gehouden gesprek wedergeeft, hebben aan onze
partijders eene gelegenheid en een voorwendsel verschaft om nieuwe
schuldigingen tegen Pruisen in te brengen. Zij meenen daarmede te
kunnen bewijzen, dat wij ons gedurende den Italiaanschen oorlog niet
opregt, om niet te zeggen dubbelhartig, gedragen hebben. Naar
mijne opvatting zou ik dat gedrag aan den gezant van Frankrijk heb-
ben willen herinneren, als bevorderlijk voor de zaak van zijn gouver-
nement geweest zijnde en ons alzoo aanspraak op erkentelijkheid van
hetzelfde kabinet gevende. Iets dergelijks nu heb ik volstrekt niet
te zeggen, want het zou gansch strijdig met de waarheid zijn.
Intrent, mijnheer de gezant, mag ik mij op uwe eigene herin-
neringen beroepen; want gij zijt meer dan iemand anders in de gele-
genheid geweest om te zien, hoe zeer gedurende den Italiaanschen
oorlog onze staatkunde vrij van allen buitenlandschen invloed en van
politieken jagens het buitenland was, en uitsluitend Pruissens be-
trof, zoo als wij het moesten begrijpen en zoo als het met Duitschlands
onafscheidelijk verbonden was, tot rigtsnoer had.

Daarom ik aan den Franschen gezant heb gezegd moest eenvoudig
nemen om hem opmerkzaam te maken op de oogenschijnlijke tegenstrij-
digheid in Frankrijks staatkunde, zoo als zij in den vorigen zomer door
dezelver verklaringen hare voornemens had verkondigd, en zoo als zij

ITALIE.

Den 9den dezer is te Nizza van overheidswege bekend gemaakt dat in die stad en in het arrondissement op den 15den en 16den dezer over de aanhechting aan Frankrijk zal worden gestemd. Alle mondigte ingezetenen van het mannelijke geslacht zijn er, even als in Savoye, opge-
reepen om op die dagen de vraag, of hun land deel van Frankrijk zal uitmaken, in gesloten stembriefjes met *ja* of *neen* te beantwoorden.

— De Sardinië-kamer van afgevaardigden heeft het onderzoek der geloofsbriefen snel afgedaan en zich reeds geconstitueerd. Naar den wensch der regering heeft zij den heer Lanza tot haren voorzitter gekozen; hij bekwaam echter eerst bij de tweede stemming de meerderheid en vereenigde 129 stemmen op zich, terwijl op den candidaat der oppositie, den heer Ratazzi, 90 stemmen werden uitgebragt.

Het gerucht, dat drie divisien van het Fransche leger in Lombardye zouden blijven, wordt door de *Patrie*, een ministerieel dagblad van Parijs, tegengesproken.

— De uitgeweken Napolitanen, welke te Turyn verblijf houden, hebben in die stad den 8sten dezer, ten getale van vier en tachtig, eene bijeenkomst gehouden om over de zaken van hun land te beraadslagen. Zij hebben met 80 tegen 4 stemmen besloten dat het koninkrijk der Beide Sicilien aan Sardinië moest worden gehecht. Doch de moeilijkheid was, een middel tot uitvoering van dat besluit te vinden; de vergadering heeft eene commissie uit haar midden daarvoor benoemd en zich tot deen aanbevolen.

FRANKRIJK.

Het katholieke *Journal de Bruxelles* berigt, dat de hertog de la Rochefoucauld-Doudeauville te Parijs zich gereed maakt om zich met honderd vijftig jonge lieden, behoorende tot aanzienlijke geslachten van Frankrijk, naar Rome te begeven, ten einde den Paus hunne persoonlijke diensten en geldelijken bijstand aan te bieden. Deze personen behooren meestal tot den koningsgezinden adel.

Verder zegt het gendemde blad in zijn nummer van gisteren: » Men weet, dat Parijs soms eene katholieke houding aanneemt; in langen tijd was dat niet in zulke mate het geval geweest, als dit jaar bij gelegenheid der feesten, waarmede de heilige lijdensweken besloten worden. In de Kerk van Notre Dame hebben enkel op den morgen van jl. Zondag 4500 manspersonen aan het nachtmaal deel genomen; en in de drie dagen van Goeden Vrijdag tot Paaschdag zijn de onderscheiden kerkgebouwen van Parijs bezocht door 600,000 personen, dat is bijkans de helft van de geheele bevolking der stad. Dat zijn feiten van wezenlijk gewigt bij den tegenwoordigen staat der politieke aangelegenheden. Klaarblijkelijk heeft de groote stad dienstig geacht zich in deze dagen ten aanschouwen der wereld katholijk en roomsch te betoonen, en zulks terwijl daar een banvonnis ligt, hetwelk het keizerlijke gouvernement wellicht niet regtstreeks treft, maar dan toch eene allerstrengste berisping van deszelfs staatkunde bevat. Dat is eene manifestatie, welke tegen vele redevoeringen en dagblad-artikelen kan opwegen.

"Deze manifestatie is aan het keizerlijke hof zeer wel opgemerkt; en er wordt aan dien kant des te meer moeite gedaan om te toonen dat men niet onder den kerkelijken ban ligt."

ENGLAND.

Dezer dagen zijn vijf Engelsche oorlogsschepen, behoorende tot de Kanaalvloot, van eenen kortstondigen togt naar Lissabon te Spithead teruggekomen. Zij zijn vervolgens door de ambtenaren van de admiraliteit onderzocht, en allen bevonden belangrijke herstellingen, zoo aan romp als aan stoomtuig, te behoeven. Het zijn vijf nagenoeg nieuwe schepen, behoorende tot de beste van de Britsche marine; op den togt van en naar Lissabon hadden zij wel met ongunstig weder, doch niet met bijzonderen tegenspoed te kampen gehad.

Deze omstandigheden bevestigen de *Times* in de vrees, dat een stoomoorlogsschip niet alleen van aanbouw, maar ook van onderhoud veel meer zal kosten en veel minder lang zal duren, dan een zeilschip.

BELGIE.

De Kroonprins van België bevindt zich thans in Turkije en wordt a door de regering met onderscheiding bejegend. Daar hij meermalen openlijk heeft aangeraden in het buitenland Belgische nederzettingen t

vestigen ter uitbreiding van den Belgischen handel, is het gerucht in omloop gekomen dat zijne reis ten doel heeft, van den Sultan een der eilanden Cyprus of Kreta voor België te koop. Dit wordt door de *Indépendance Belge* van gisteren voor een belagchelijk en ongerijmd sprookje verklaard.

NOORD - A M E R I K A.

Het Huis van Volksafgevaardigden der Vereenigde Staten had onlangs aan eenige van zijne leden opgedragen te onderzoeken, of het waar was, dat de President der Unie en andere hooge staatsdienaren misbruik van hunne magt hadden gemaakt om invloed op de stemmen van leden van het Huis uit te oefenen; met andere woorden: of het waar was, dat de volksafgevaardigden zich door de regering lieten omkopen. Volgens de berigten uit Washington van 29 Maart jl. heeft de President, bij eene boodschap aan het Huis, nadrukkelijk tegen dat besluit geprotesteerd, op grond vooral dat het congres wel het regt heeft om eenen staatsdienaar onder inachtneming der voorgeschreven vormen en waarborgen in staat van beschuldiging te stellen en aan een geregtelijk onderzoek te onderwerpen, maar niet om hem bij een besluit van enquête eene blaam op te leggen.

Het Congres der Unie heeft onlangs eene wet aangenomen, bepalende dat elke onbestelbare brief door de post onverwijld en om niet aan den afzender zal worden terug gezonden, wanneer deze zijnen naam en woonplaats op den rug van den brief heeft vermeld.

N A S C H R I F T.

LONDEN, 13 April. Een door de *Times* medegedeeld berigt uit Palermo meldt dat de aldaar verblijfhoudende Engelschen zich den 5den April aan boord van de in de haven liggende Engelsche vaartuigen hebben ingeschoept.

TURYN, 13 April. In de tweede kamer heeft de aangekondigde interpellatie van Garibaldi plaats gehad. Hij beweerde dat de volksstemming te Nizza zou worden gehouden onder Franschen invloed, keurde de handelingen van het voorloopig bewind te Nizza af, als de vrijheid van de stemming benadeelende, en stelde voor de volksstemming vooreerst nog te verschuiven. Nadat onderscheiden de handelingen der regering afkeurende voorstellen om tot de orde van den dag over te gaan gedaan waren, is met groote meerderheid het volgende voorstel aangenomen: »De kamer, hopende dat de regering, met handhaving der constitutionele waarborgen, de vrijheid van stemmen in Savoye en Nizza krachtig zal willen verzekeren, gaat over tot de orde van den dag.»

GENÈVE, 12 April. De bondsraad zendt heden eene nota aan de mogendheden, waarbij hij zich beklagt over den voor de volksstemming in de noordelijke gewesten van Savoye vastgestelden vorm, en protesteert tegen de verkorting van Zwitserslands regten, welke daaruit mogt voortvloeijen.

BERLIJN, 12 April. Volgens de *Neue Preussische Zeitung* zou in doorgaans wel onderrigte kringen de hoop bestaan op het tot stand komen van overeenstemming tusschen Pruisen, Engeland en Oostenrijk ter zake van de Zwitsersche quaestie, maar zou er weinig grond wezen om hetzelfde van den kant van Rusland te verwachten.

PARIS, 13 April (medegedeeld door Reuters agentschap). Frankrijk zal aan de mogendheden, welke de slotacte van het Weener congres hebben ondertekend, een memorandum rigten, strekkende om door krijgskundige beschouwingen te bewijzen dat, zoo Frankrijk ooit Zwitserslands onzijdigheid wilde bedreigen, het zulks ondanks de in 1815 bij de verdragen vastgestelde waarborgen zou kunnen doen, omdat de militaire weg, welke thans van Frankrijk door Zwitserland naar Duitschland leidt, niet meer door Faucigny en Chablais loopt, maar over een ander punt, hetwelk niet in het onzijdig verklaarde gedeelte van Savoye begrepen is.

De heer Thouvenel zal daaruit de gevolgtrekking afleiden, dat de aanhechting van Savoye aan Frankrijk Zwitserslands gesteldheid, uit het militaire oogpunt beschouwd, niet wezenlijk verandert, en alzoo niet die gevaren medebrenkt, waarop de Zwitsersche regering wijst.

TURYN, 13 April. Koning Victor Emanuel zal zich op zijnen aanstaanden togt door de nieuwe gewesten zijns rijks van Florence naar Bologna begeven en ook de Romagna bezoeken.

ROME, 13 April. De Paus heeft van den hertog de la Rochefoucauld twaalf gegroefde kanonnen ten geschenke ontvangen.

MADRID, 12 April. De zoon van Ortega heeft een smeekschrift aan de Koningin aangeboden om voor zijnen vader gratie te vragen.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

's GRAVENHAGE, den 13den April 1860.

Zijner Majesteits schroefstoomschip *Het Loo*, onder bevel van den luitenant ter zee der 1ste klasse J. van Gogh, is den 20sten Februarij jongstleden in Oost-Indie aangekomen.

Alles was wel aan boord.

Blijkens de jongst ontvangen *Javasche couranten*, loopende tot den 22sten Februarij jl., waren door den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie de volgende beschikkingen genomen:

bij het civiel departement:

benoemd: tot commies op het residentie-kantoor te Rembang de ambtenaar op wachtgeld G. J. Watson; tot commies boekhouder bij de pakhuys-administratie te Samarang, H. Oudhoff jr.; tot buitengewonen 3den commies bij de weeskamer te Batavia J. W. F. Klein; tot directeur der middelen en domeinen, de gouvernements-commissaris tot het onderwerpen en voorstellen der vereischte bepalingen van wetgeving in de Nederlandsch-Indische bezittingen buiten Java en Madura mr. W. H. du Cloux; tot raadsheer in het hooggeregtshof van Nederlandsch Indie mr. H. W. du Perron; tot adjuvant-resident van Madura, de secretaris der residentie Preanger regentschappen L. W. C. Bosch; tot secretaris der residentie Preanger regentschappen, de 1ste commies ter algemeene secretarie W. J. Pahud; tot commies-controleur der inkomende en uitgaande regten te

Batavia, de ambtenaar op wachtgeld A. S. Warmolts, laatst secretaris der residentie Padangsche Bovenlanden, tot commies-ontvanger, tevens boekhouder bij den ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Samarang, de commies-ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Japara J. A. B. Heyneman; tot 2den commies bij de directie der producten en civile magazijnen, de 3de commies op het residentie-kantoor te Muntok (Banka), M. J. Gaymans; tot docent in de Nederlandsche taal aan het gymnasium Willem III, de gouvernements-onderwijzer te Riouw C. C. Homburg; tot griffier bij den raad van justitie te Padang, de griffier bij den omgaanden regter in de 4de afdeeling op Java mr. Th. L. F. Horst; tot griffier bij den omgaanden regter in de 4de afdeeling op Java de substituut-griffier bij den raad van justitie te Samarang mr. H. B. van Davelaar; tot griffier bij den omgaanden regter in de 5de afdeeling op Java, de griffier bij den raad van justitie te Macassar mr. B. G. H. Straeter; tot advocaat en procureur bij den raad van justitie te Soerabaja, mr. J. Enschedé JJz.; bij de landelijke inkomsten en cultures op Java: tot controleur der 3de klasse, de 2de commies bij de directie der producten en civile magazijnen C. A. Vermandel; de ambtenaar op wachtgeld H. E. Arriens; de commies-ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Tagal, P. H. baron van Reede van Oudtshoorn en de élève bij het boschwezen J. J. Rambaldo;

bevoord, tot controleur 2de klasse, de controleur 3de klasse A. H. G. Blokzoel;

belast: met de waarneming der betrekking van telegraphist, de navolgende voor memorie gevoerde en als leerling-telegraphist dienstdoende militairen: de sergeanten A. K. van Deventer, G. N. A. Rochell en C. E. L. J. Veerman; de korporaal G. W. Pistorius, en de soldaten G. F. W. C. Schmidt en C. M. Naudith;

magtiging verleend: tot de uitreiking aan C. E. Loebell eener acte van toelating tot het uitoefenen van de genees-, heel- en verloskundige praktijk te Batavia;

aangesteld, als gedelegeerde, ten einde de belangen van het algemeen te vertegenwoordigen bij de Nederlandsch-Indische levensverzekering- en lijfrenten-maatschappij, de gepensioneerde hoofdamtenaar T. Ament;

verleend: een tweejarig verlof naar Nederland aan den controleur 3de klasse bij de landelijke inkomsten en cultures S. K. van Aalst; aan den commies op het bureau van den adjuvant-resident van Grisse S. S. de Vries; aan den opziener 1ste klasse bij de cultures te Moeara Sama N. Kerkhoff; aan den predikant bij de Evangelische gemeente te Batavia ds. J. G. G. Bierhaus; aan den controleur 1ste klasse bij de landelijke inkomsten en cultures in de residentie Soerabaja R. O. S. Steenstra Toussaint; aan den ambtenaar ter beschikking van den directeur der burgerlijke openbare werken W. J. Brouwer Sr.; aan den raadsheer in het hooggeregtshof van Nederlandsch Indie mr. J. R. Couperus; aan den commies-ontvanger, tevens boekhouder bij den ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Samarang, J. S. Lamberts Hurrelbrack.

tijdelijk gesteld: ter beschikking van het bestuur over de Protestantsche Kerk in Nederlandsch Indie, de predikant F. U. van Hengel, met bepaling dat hij ter hoofdplaats van de residentie Preanger regentschappen verblijf zal houden;

voorloopig benoemd: tot telegraphisten, de leerling-telegraphisten M. van Abkoude, L. Schreyner, H. B. Denkelaar, A. N. Kolmus, P. C. M. van Abkoude, J. F. Langenberg en D. W. Vermeer;

gesteld: ter beschikking van den directeur der cultures, de ambtenaar 2de klasse voor de dienst in Nederlandsch Indie, Th. F. Boerlage; ter beschikking van den directeur der cultures, de ambtenaar 2de klasse voor de dienst in Nederlandsch Indie, F. G. van Delden;

ontslagen: cervol, de opziener 1ste klasse bij de cultures in Agam H. de Hart; de commies boekhouder bij de algemeene pakhuys-administratie te Samarang J. H. Philips; de adjuvant-resident van Madura C. van de Velde; de advocaat en procureur bij het hooggeregtshof van Nederlandsch Indie, mr. R. W. J. C. Bake; de controleur 3de klasse bij de landelijke inkomsten en cultures mr. C. M. Smulders; de gewezen adjuvant-resident van Ponorogo (Madoen) V. A. P. Bekking; uit 's lands dienst, de gewezen pakhuysmeester bij het zout-hoofddepôt te Tanara, tevens belast met het beheer der inkomende en uitgaande regten en recherche aldaar, P. L. Luyks, met aanspraak op pensioen;

bij het militair departement;

benoemd: tot tijdelijk boekhouder (militair ambtenaar 2de klasse) de gepasporteerde adjudant-onderofficier J. J. Scharff;

bevoord: tot officier van gezondheid 2de klasse de officier van gezondheid 3de klasse C. F. W. Hunnius; bij het wapen der infanterie: tot kapiteins: de 1ste luitenant O. van Below, van het 10de bataillon, met bepaling dat hij als zoodanig tijdelijk bij zijn wapen zal worden gevoerd voor memorie; bij het 1ste bataillon, de 1ste luitenant H. Kruijsboom, van de garnizoens-compagnie van Riouw en onderhoorigheden; bij het 2de bataillon, de 1ste luitenant A. H. F. C. F. Rüdlich, van het garnizoens-bataillon der 2de militaire afdeeling op Java; bij het 3de bataillon, de 1ste luitenant plaatselijke adjudant van Batavia, G. M. Bonting en de 1ste luitenant B. J. van Bosstraeten, van het bataillon; bij het 10de bataillon, de 1ste luitenant-adjudant bij den generalen staf, P. A. A. Collard; bij het 13de bataillon de 1ste luitenant G. H. Vos, van het garnizoens-bataillon der Wester-afdeeling van Borneo, W. J. L. Schmidt, van het garnizoens-bataillon der 3de militaire afdeeling op Java, en A. J. Royen, van het 4de bataillon; bij het 14de bataillon, de 1ste luitenant R. H. Rhode, van het 13de bataillon; bij het 16de bataillon de 1ste luitenant B. K. Sanders, van het garnizoens-bataillon der Lampongsche districten en W. G. A. L. van Bennekom, van het garnizoens-bataillon van Sumatra's Westkust en onderhoorigheden; bij het 17de bataillon, de 1ste luitenant L. G. Pauwels, van het garnizoens-bataillon van Sumatra's Westkust en onderhoorigheden; bij het garnizoens-bataillon van Celebes en onderhoorigheden, de 1ste luitenant J. J. Severijn, van het garnizoens-bataillon der 2de militaire afdeeling op Java; tot 1ste luitenant bij het 1ste bataillon, de 2de luitenant E. Rehmann, van het garnizoens-bataillon der Wester-afdeeling van Borneo; bij het 3de bataillon, de 2de luitenant F. D. Mohr en A. J. H. Lubeck, beiden van het garnizoens-bataillon der Wester-afdeeling van Borneo; bij het 6de bataillon, de 2de luitenant F. L. Muller, van het garnizoens-bataillon der Wester-afdeeling van Borneo; bij het 7de bataillon, de 2de luitenant W. A. Albrecht, van het 3de bataillon; bij het 9de bataillon, de 2de luitenant-adjudant J. J. W. E. Versteeg, van het bataillon, met bepaling dat hij in zijne betrekking van adjudant zal continueren; bij het 11de bataillon, de 2de luitenant G. C. E. van Daalen, van het bataillon; bij het garnizoens-bataillon der 2de militaire afdeeling op Java, de 2de luitenant W. H. van de Pol,

van het bataillon; bij het garnizoens-bataillon der 3de militaire afdeeling op Java, de 2de luitenant A. S. J. van Kesteren, van het bataillon; bij het garnizoens-bataillon van Sumatra's Westkust en onderhoorigheden, de 2de luitenants H. M. Wagner, F. W. Meijer en H. L. F. de Jacquier de Lomporet, allen van het 14de bataillon, en de 2de luitenant W. H. Rijnders, van het garnizoens-bataillon der Lampongsche districten; bij het garnizoens-bataillon van Palembang, de 2de luitenants H. H. van Valkenburg en G. S. C. Klerk, beiden van het bataillon; bij het garnizoens-bataillon van Banka, de 2de luitenant J. N. Maquiné, van het bataillon; bij het garnizoens-bataillon van Celebes en onderhoorigheden, de 2de luitenant J. B. van Driem, van het bataillon; tot 2de luitenants: bij het 14de bataillon, de fourrier P. E. C. Schmulling; bij het 17de bataillon, de sergeant H. N. van Dijk, bij het garnizoens-bataillon der 2de militaire afdeeling op Java (Tjilatjap), de sergeant H. M. Vink; bij het garnizoens-bataillon van Palembang, de fourrier A. C. J. Arntzen; bij het garnizoens-bataillon der Lampongsche districten, desergeanten-majoor J. A. F. von Schmid en J. F. A. Noman; bij het garnizoens-bataillon der Westerafdeeling van Borneo, de sergeanten-majoor J. Knoop en W. C. van Marion, desergeanten N. van Marion, C. H. Visser en H. L. J. F. Smoots, benevens den fourrier W. Smit; bij het garnizoens-bataillon van Celebes en onderhoorigheden, de sergeant-majoor P. J. C. van Ooijen; bij de garnizoens-compagnie van Riouw en onderhoorigheden, de sergeant W. J. Haack van der Goes; allen van de militaire school te Meester Cornelis; tot majoor bij het 8ste bataillon (Ngawie), de kapitein B. H. S. Rijks, van het garnizoens-bataillon der 1ste militaire afdeeling op Java; bij het 17de bataillon, de kapitein G. P. de Neve, thans chef van den staf ter Sumatra's Westkust; bij de militaire geneeskundige dienst: tot officier van gezondheid der 1ste klasse, de officier van gezondheid der 2de klasse B. E. J. H. Becking; tot officier van gezondheid der 2de klasse, de officier van gezondheid der 3de klasse H. J. Alken;

belast: met de waarneming der betrekking van tijdelijk expediteur en archivaris (militair ambtenaar 3de klasse), de adjudant-onderofficier J. F. Henrichs, van het garnizoens-bataillon der 1ste militaire afdeeling op Java, met bepaling dat hij als zoodanig, gedurende zijn loopend verband, voor memorie bij zijn corps gevoerd zal worden;

verleend: een tweejarig verlof naar Nederland aan den kapitein der infanterie W. A. J. Visser; aan den officier van gezondheid 1ste klasse D. Doijer, aan den luitenant-kolonel der artillerie A. Netscher; aan den kapitein der infanterie A. C. van der Boon; aan den 1sten luitenant der infanterie W. A. H. Mickler; aan den intendant 2de klasse der militaire administratie C. Vemer, en aan den spijsverzorger bij het groot militair hospitaal te Weltevreden (militair ambtenaar 3de klasse) S. Roos;

overgeplaatst: bij de geneeskundige dienst op Celebes, de officier van gezondheid 3de klasse C. W. F. Foreman, behoorende bij het garnizoen te Weltevreden, thans gedetacheerd bij de expeditie-troepen op Celebes; bij het garnizoens-bataillon van Banka, de majoor J. H. R. Köhler, van het 2de bataillon infanterie, de majoor F. van Ketwich, van het 8ste bataillon infanterie (Ngawie); bij het groot militair hospitaal te Weltevreden, de officier van gezondheid 2de klasse O. Brummer, thans te Atapoepoe (Timor); bij de civile en militaire geneeskundige dienst te Atapoepoe (Timor), de officier van gezondheid 2de klasse G. J. Wienecke, behoorende tot de genoemde dienst op het eiland Onrust, thans te Batavia; bij het reconvalescenten-gesticht te Oenarang, de officier van gezondheid 2de klasse L. J. de Rooek, thans te Telok Betong (Lampongsche districten);

ingetrokken: op verzoek, het aan den kapitein der infanterie P. L. Stenekes en aan den majoor der infanterie N. Kloesmeijer verleend 2jarig verlof naar Nederland;

tijdelijk gesteld: op non-activiteit, de 2de luitenant der infanterie F. K. Mattin en de kapitein der infanterie A. E. V. de Fiequelmont.

geplaatst: bij de militaire geneeskundige dienst, bij de geneeskundige dienst in de Westerafdeeling van Borneo, de officier van gezondheid der derde klasse L. F. W. Hunnius, thans ter beschikking te Batavia, bij de geneeskundige dienst op Celebes, de officieren van gezondheid der 2de klasse P. J. 't Hooft en L. O. de Visser; bij de civile en militaire geneeskundige dienst te Anjer, de officier van gezondheid der 3de klasse H. J. Alken, thans ter beschikking te Batavia; bij het groot militair hospitaal te Amboina, de officier van gezondheid der 3de klasse J. Semmelinck, onlangs uit Nederland aangekomen; bij het groot militair hospitaal te Soerabaja, de officier van gezondheid der 3de klasse M. L. Steup, onlangs uit Nederland aangekomen; bij het garnizoens-hospitaal te Soerakarta, de officier van gezondheid der 3de klasse A. J. L. Natan, onlangs uit Nederland aangekomen; bij het garnizoens-hospitaal te Kedongkebo, de apotheker der 2de klasse H. Plasberg, thans ter beschikking te Batavia; bij de civile en militaire geneeskundige dienst te Telok Betong (Lampongsche districten), de officier van gezondheid der 2de klasse W. J. Schmitt, thans ter beschikking te Batavia.

ontslagen: op verzoek, eervol, de kapitein der infanterie P. L. Stenekes; de dirigerende officier van gezondheid 1ste klasse H. Holländer; de majours der infanterie N. Kloesmeijer en H. D. van Palenstein Helderman; de directeur bij het groot militair hospitaal te Weltevreden (militair ambtenaar der 1ste klasse) C. E. Gerard, uit Zr. Ms. militaire dienst de 1ste luitenant der infanterie G. R. de Pril;

goedgekeurd: dat door het militair departement bij het wapen der infanterie zijn geplaatst: bij het 1ste bataillon (Soerakarta) de kapitein L. A. de Klerk; bij het 3de bataillon de 2de luitenant W. A. Albrecht; beiden onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd; bij het 5de bataillon (Samarang), de 2de luitenant F. H. Albrecht; bij het 10de bataillon de 2de luitenant H. K. F. van Teijen; bij het 12de bataillon de 2de luitenants J. F. D. Engelhard en W. J. Vervloet; bij het 14de bataillon de 2de luitenant H. A. Harms, allen onlangs uit Nederland aangekomen; bij het garnizoens-bataillon in de Westerafdeeling van Borneo, de kapitein N. G. van Huffel, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd; en zijn overgeplaatst: bij het 5de bataillon (Samarang), de 1ste luitenant J. H. C. W. M. J. Gerlach, van het garnizoens-bataillon in de 2de militaire afdeeling; bij het 6de bataillon, de 1ste luitenant J. C. Hamel, van het 13de bataillon; bij het 8ste bataillon, de kapitein F. K. N. van Bijleveld, van het 2de bataillon; bij het 9de bataillon, de 1ste luitenants P. P. J. Eypen en F. P. Cavaljé, beiden van het 2de bataillon; bij het 13de bataillon, de 2de luitenant J. H. Hojel, van het 6de bataillon; bij het 15de bataillon, de 2de luitenants G. A. Kal, van het 16de, en J. A. van der Putten, van het 17de bataillon; bij het 16de bataillon, de 1ste luitenant jhr. G. H. Q. van Kinschot, van het 17de bataillon; bij het 17de bataillon, de 2de luitenant W. J. Thieme, van het 16de bataillon; bij het garnizoens-bataillon van Sumatra's Westkust

en onderhoorigheden, de 2de luitenant A. Wijnoldy, van het 15de bataillon; bij de garnizoens-compagnie van Riouw en onderhoorigheden, de kapitein A. de Veer de Rochemont, van het 7de bataillon en de 2de luitenant A. Wormhoudt (de laatste te Mangkalis);

bij het marine-departement:

benoemd, tot baas koper- en blikslager bij de fabriek voor de marine en het stoomwezen te Soerabaja H. J. A. van Bers, onlangs uit Nederland aangekomen.

Wij ontleenen aan genoemde Couranten nog de onderstaande mededeelingen:

BATAVIA, 7 Februarij. Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo. — Terwijl vroeger vermoend werd, dat Hadji Mohamed Taib de eenige ontkomene was aan het afloopen van Zijner Majesteits stoomschip *Onrust*, zijn sedert nog te Bandjermasin ontdekt drie inlandsche bedienden, welke mede aan dat bloedbad zijn ontkomen. Uit de verhooren, afgenomen zoowel van hen, als van andere personen, welke zich tijdens het afloopen van dat stoomschip te Loetoengtoeor bevonden en later naar Marabahan terugkeerden, is gebleken, dat de getuigenissen, afgelegd door bovengenoemden Hadji, niet geheel overeenkomstig de waarheid zijn. Uit hunne verklaringen is gebleken, dat na de aankomst van Zr. Ms. stoomschip *Onrust* te Loetoeng-tocoor twee volgelingen van Hadji Mohamed Taib, Aboe Talip en Tjakal genaamd, met oproepingsbrieven van den luitenant Bangert afgezonden zijn, de eerste naar de Toemenggoeng's Kerta Pati, Aria Pati en Mas Anom, de laatste naar den Toemenggoeng Soerapati. Behalve deze brieven namen zij ook nog brieven van Hadji Mohamed Taib aan genoemde hoofden mede, wier inhoud de luitenant Bangert waarschijnlijk heeft gekend, met uitzondering van dien aan den Toemenggoeng Soerapati, omtrent welke niet blijkt of deze met of zonder voorweten van dien officier door Hadji Mohamed Taib is afgezonden. Aboe Talip is met zijne brieven niet verder kunnen komen dan tot den Toemenggoeng Kerta Pati. Vermits deze hem afried wegens den pangeran Antasari hooger op te gaan. Eveneens is Tjakal slechts kunnen gaan tot Lahai, omdat de daar aanwezige pambekel's Djagan en Semoedin hem in bedenking gaven, niet door te trekken, daar, zoo hij tot den toemenggoeng Soerapati wilde doordringen, hem zulks welligt slecht zoude bekomen. Intusschen werden de bewuste brieven door toedoen van de bovengenoemde hoofden behoorlijk bezorgd. Bij hunne terugkomst aan boord van de *Onrust* verzuimden echter Aboe Talip en Tjakal van hun bevinden melding te maken en bepaalden zich tot de kennisgave, dat de brieven bezorgd waren.

Daarop is in den morgen van den 27sten December II. te Loetoengtoeor verschenen de toemenggoeng Soerapati met de toemenggoeng's Mas Anom en Roepi, gevolgd door ongeveer een honderdtal djoekong's, waarin een duizendtal opvarenden zal geweest zijn. Dadelijk na aankomst van deze lieden heeft Hadji Mohamed Taib zich op last van den luitenant Bangert naar Soerapati begoven en is, na eenige oogenblikken op diens prauw vertoefd te hebben, aan boord van de *Onrust* teruggekeerd. Kort daarna is Mohamed Taib andermaal op last van den luitenant Bangert naar Soerapati gegaan en niet lang daarna, ongeveer ten tien ure, door dezen, zijne zonen Komel en Ladah, zijn schoonzoon Boerahman en nog wel twintig inlanders vergezeld, echter in eene andere djoekong, aan boord van de *Onrust* teruggekomen. Bij hunne komst aan boord werden zij ontvangen door den kommandant van de *Onrust* en den luitenant Bangert Soerapati en zijn gevolg waren gewapend met mandouw's (lange Dajaksche klewang's) en gekleed met korte broekjes, zonder sarong's, waarin sommigen eene toerusting tot gevecht meenen te zien. Vervolgens zijn Soerapati, zijne zonen en eenige kawan's met den kommandant en den luitenant Bangert in de kajuit gegaan. Intusschen onthaalden de doctor en de officier van administratie het op dek gebleven gevolg op een bruinen drank, die uit kleine glaasjes gedronken werd en waarvan twee flesschen werden verbruikt.

Na ruim een uur in de kajuit te hebben doorgebracht, kwamen de kommandant, de luitenant Bangert, Soerapati, zijne zonen en volgelingen weder op het dek en bezigtigden het schip. Terwijl zij daarmede op het voorschip onledig waren, werd den doctor, die aan den kajuitstrap stond, op het onverwachtst van achter over den regter schouder met een mandouw door een der volgelingen van Soerapati een houw toegebracht, na het bekomen van welke wond de doctor naar beneden is gesprongen. Op hetzelfde oogenblik, immers zoodra Aboe Talip zijne oogen van het voorvallende aan den kajuitstrap naar het voorschip wendde, geraakte alles in eene verwarde beweging en werden alle mandouw's getrokken, zonder dat eenige seinkreet werd gehoord. Op het zien daarvan vlugtte Aboe Talip, die nevens het roer stond, langs eene tros, waaraan aan den achterstevan een klein anker boven water hing. Terwijl hij bezig was om eene djoekong los te maken, die nabij het achterschip vastgebonden lag aan één der scheepsbooten, ten einde met dat vaartuig verder te vlugten, zag hij Mohamed Taib langs denzelfden weg, dien hij gevolgd had, overhaast het schip verlaten en nam hem in de djoekong bij zich op, waarna zij zich begaven naar het op 60 à 70 vadem verwijderde vlot, waarop Mohamed Taib gedurende het oponthoud van de *Onrust* te Loetoeng Tocoor zijn verblijf hield. Onderwijl was eene djoekong, bemand met twee inlanders, waarvan één een volgeling van hem en de andere een volgeling van Mohamed Taib was, bij hen gekomen om hen te redden, doch van hunne hulp hebben zij geen gebruik gemaakt. Deze djoekong redde echter een oppasser (Bekompajer van geboorte) van den luitenant Bangert, die over boord sprong, en bragt hem op het genoemde vlot. Daar kwam ongeveer een kwartier uur later mede te regt een Javaansche bediende van den officier van administratie, die door een ter plaatse aanwezigen handelaar van Marabahan uit het water was gehaald.

Onmiddellijk na het eerste sein tot vijandelijkheid kwamen de om en nabij het stoomschip gelegen vaartuigen op zijde daarvan en enterden de opvarenden het stoomschip. De opeenhooping van volk daarop werd dien ten gevolge zoo dicht en zoo verward, dat men van het vlot hoegenaamd niets kon onderscheiden. Het rumoer aan boord duurde tot 3 ure, doch de strijd is aldaar waarschijnlijk veel vroeger opgehouden en hebben de Dajakkers zich daarna met plunderen onledig gehouden, tot dat het schip reeds tot aan de poorten der hutten was gezonken, waarop de Dajakkers dit bevreesd hebben verlaten.

Een half uur later en wel toen het water tot aan de verschaning was gestegen, meent Aboe Talip het gerammel van eene zware ketting gehoord en gezien te hebben dat het schip driftig was. Zoor spoedig daarna kwamen vijf Europeanen uit het schip te voorschijn, die, na van de raderkasten op de Dajakkers met pistolen gevraagd te hebben, in het

water sprongen, doch in een oogenblik door dezen, die van alle kanten in djoekongs toeschoten, zijn vermoord. Deze vijf Europeanen worden vermeend matrozen te zijn geweest, omdat zij in het wit gekleed waren en met Dajaksche stroohoeden. Volgens beweren van Aboe Talip waren de kommandant en de luitenant Bangert ongewapend bij de ontvangst van Soerapati.

Gedurende de overrompeling werd van weerskanten geen gebruik gemaakt van vuurwapenen. Eenige der met de drie toemengoeng's verschenen djoekong's waren van vuurwapenen voorzien en de opvarenden hadden geen zeer vredelievend aanzien. Hierover zoude eerst door Aboe Talip en Mohamed Taib en daarna tusschen dezen en den luitenant Bangert van gedachten zijn gewisseld. Mohamed Taib zoude aan Aboe Talip verhaald hebben, dat de kommandant van de *Orrust* is vermoord bij het kanon op den boeg en de luitenant Bangert op het voorschip nabij den stoomketel. Bij het begin der vijandelijkheden waren bovendien nog op het dek een kort, gezet officier met zwarte bakkebaarden en de officier van administratie. De *Orrust* lag met den steven naar boven en had stoom op. Wanneer Soerapati het schip heeft verlaten is niet gebleken, noch is vernomen hoeveel volk hem de overrompeling heeft gekost.

Bij Aboe Talip en Tjakal zijn schriftelijke opstellen gevonden van de door hen af te leggen verklaringen, welke geheel overeenstemmen met de verklaringen van Mohamed Taib en welke zij beweren door hem in de pen te zijn gegeven, onder aanbeveling om dienovereenkomstig te getuigen. Mohamed Taib spreekt hardnekkig de verklaringen van zijne togtgenooten tegen. Dat de eerste verklaring van Mohamed Taib leugenachtig is, is zoo goed als zeker; maar of hij deel in den aanslag heeft gehad, of slechts gelogen heeft uit vrees van, zoo hij de waarheid verhaalde, van pligtverzuim te worden beschuldigd, zal later blijken. Intusschen wordt op hem een waakzaam oog gehouden.

Den 27sten zou eene expeditie naar Loetoeng Toeoor vertrekken ten einde het gebeurde met de *Orrust* te wreken.

Celebes. — Berigten over de maand December 11. melden, dat in de afdeeling Bonthain en Boelekomba de bevolking nog bezig was met den padi-oogst, welke rijk genoemd werd. De in den laatsten tijd gevallen regens hadden aan de velden veel goed gedaan. Ook de tweede gewassen lieten zich gunstig aanzien. In de noorderdistricten ging de bevolking bereids over tot het bewerken der velden voor den volgende oogst en stond de zaai-padi schoon. De toevloed van water was aldaar zoo belangrijk, dat, om doorbraken in de dammen te voorkomen, groote aflaten werden gemaakt.

Handel en scheepvaart bleven over het algemeen levendig, waartoe het aanwezig der expeditionaire troepen in de afdeeling Bonthain zeer bevorderlijk was.

De emancipatie der slaven in het gouvernement Celebes en onderhoorigheden kan als afgeloopen beschouwd worden.

Ter verzekering van de veiligheid op den weg van Maros naar Tello zijn in het bosch van Parong Séseré wachthuisjes geplaatst.

In de gouvernementlanden heerschte eene gewenschte rust. Te Glissong was eene betere verstandhouding tusschen de hoofden en de bevolking ontstaan. Ook in het landschap Tanette was alles tot rust teruggekeerd.

Menado. — Het weder, reeds ongunstig gedurende de maand November 11., werd in de daaropvolgende maand nog ruwer en onstuimiger. Op den 10den December barstte eindelijk boven deze residentie een geweldige zich soms tot orkaan verheffende storm los, welke gedurende drie dagen aanhield. De schade daardoor aan de aanplantingen, woningen, bruggen en wegen toegebragt, is niet onbeduidend. Van het jonge miloegewas, hetwelk zich pas tot vruchtgeving gezet had, is in de meeste districten een derde gedeelte, in andere de helft en in enkele districten twee derde gedeelte omgewaaid en verloren gegaan. Door de aanhoudende en zware regens, het omwaaijen van boomen en het afvallen van zware takken, hebben ook de koffijtuinen hier en daar belangrijk geleden. Een geruimen tijd was de gemeenschap langs sommige hoofdwegen gestremd door het omvallen van zware boomen, welke groote aardkluiten en zelfs rotsmassa's in hunnen val met zich medesleepten. Het met geweld langs hellingen afstroomende water deed hier en daar groote gaten en scheuren ontstaan, die veel tijd en arbeid tot herstelling zullen vereischen. De kap van de nieuwe groote brug nabij Ratahan werd met stijlen en al weggerukt, en op een afstand van meer dan vijftig Ned. ellen in het ravijn geworpen. De groote brug nabij Talawaan (district Tonsea) is geheel ingestort. Ruim 250 huizen zijn in de verschillende districten omgewaaid, terwijl de kerken van Remboken, Posso en Lilang, welke laatste nog niet geheel voltooid was, zijn ingestort. De kerk te Tondano heeft belangrijke schade bekomen, en zal, ter voorkoming van ongelukken, ten spoedigste geheel moeten worden afgebroken. Ter hoofdplaats Menado hebben de kakao- en noten-aanplantingen der particuliere landeigenaren veel geleden: ook is hier en daar schade toegebragt aan bruggen en wegen en aan enkele openbare gebouwen, doch niet van zoodanigen aard, dat er buitengewone middelen van herstel vereischt worden. De zee was bij die gelegenheid zeer onstuimig en liep zoo hoog, als nog niemand ooit had waargenomen. De weg langs het strand is dan ook geheel vernield, doch het nieuwe zeehoofd, hetwelk men ieder oogenblik vreesde te zullen zien verbrijzelen, bood goeden weerstand aan het geweld der golven. Behalve het verlies van eenige dekplanken en van een der trappen, kwam het geene schade. Vier menschen verloren door het omvallen van boomen, waardoor ze getroffen of door het instorten van huizen, waaronder ze bedolven werden, het leven; men mag dus zeggen dat in dit opzigt de ramp minder groot is geweest, dan men reden had te vreezen.

Na den 13den December begon het weder te bedaren en werd in de laatste dagen der maand zelfs zeer fraai; alleen de zee bleef onstuimig, en de branding was vaak bij volkomen windstille zeer hevig. Zooliep in den nacht van 25 op 26 December, en in den vroegen morgen van dien dag, de zee te Kema zoo hoog (een ongewoon verschijnsel daar ter plaatse op dien tijd des jaars), dat dezelve tot op het dak der steenkolenloods n°. III sloeg en zelfs de verder staande steenkolenloods n°. II bereikte. De pallissaden bij het nieuwe zeehoofd werden weggeslagen, en de grond, achter hetzelfde, werd weggespoeld, zoodat het geene steunpunten meer had aan het strand, en als het ware op zich zelf stond.

Op den 10den, 13den, 17den, 20sten en 24sten December werden ter hoofdplaats en elders in de Minahassa eenige ligte schokken van aardbeving waargenomen, doch die van den 17den heeft zich in de negorij Belang, des avonds ten 8 ure, vrij zwaar doen gevoelen, en was van eene ligte zeebeving vergezeld.

Bijna overal hield de bevolking zich ijverig bezig met het planten van padi op drooge velden en het bewerken der sawah's; ook trachtte men de geleden schade aan het miloegewas zooveel mogelijk te lenigen, door overal, waar daartoe de gelegenheid bestond, wederom miloe aan te planten.

In de meeste koffij-districten was men bezig met het bijplanten van jonge boomen, en het aanleggen van nieuwe tuinen. In de districten Aris, Negrie Baroe, Bantik en Klabat di Bawah werd met de koffijcultuur een begin gemaakt.

Meer dan 15,000 boomen paggor-koffij werden, wegens gebrek aan goede boschgronden, in de erven geplant.

Gorontalo. — In de Gorontalo'sche landschappen legde men zich voortdurend met lust en ijver op den landbouw toe. Waterleidingen werden aangevangen, voortgezet of voltooid, tot besproeiing van velden voor de rijstcultuur. Tegen het einde van November werd een begin gemaakt met het in gereedheid brengen der rijstvelden en op sommige plaatsen is men reeds met het zaaijen der bibiet begonnen. Kakao werd allereerst aangeplant, vermits een ieder zich daartoe voelde aangespoord door de hooge prijzen, in het laatste tweetal jaren voor dat artikel bedongen.

BATAVIA, 10 Februarij. Sumatra's Westkust. — De rust bleef gedurende de maand Januarij jl. ongestoord, en de weersgesteldheid was gunstig voor den rijstbouw.

Benkoelen. — Gedurende 1859 zijn in de afdeeling Lais aangeplant 152,373 peperranken en 74,691 koffijboomen.

Het te veld staande rijstgewas beloofde door de geheele adsisistent-residentie een goeden oogst. Reeds was men hier en daar met oogsten bezig.

Lampoungsche districten. — In den nacht van den 2den Februarij jl. zijn alle militaire gebouwen binnen de rodoute te Telok-Betong, met uitzondering van het buskruid-magazijn, door brand vernield. Slechts weinige voorwerpen zijn gered kunnen worden.

Palembang. — Berigten, loopende tot den 28sten Januarij jl., melden, dat in de laatste dagen, zoowel op de hoofdplaats als in de binnenlanden, niets bijzonders was voorgevallen. Ook uit Djambi en Mocara Kompeh waren geene berigten van eenig belang ontvangen.

Banka. — In 1859 zijn 5,492.09 pikols tin minder gewonnen dan in het voorgaande jaar. De geheele opbrengst was 90,983.83 pikols. Daar-entegen is in 1859 aan inkomende en uitgaande regten meer ontvangen dan in 1858 eene som van f 12,351.65, zijnde het totaal bedrag dier regten f 36,037.34.

Boni. — Op den 20sten Januarij jl. zijn de rijksornamenten van Boni aan de commissarissen voor de Bonische zaken overgegeven, waarop den 30sten daaraanvolgende Aroe Palakka, overeenkomstig de keuze der rijksgrouten, tot vorst van Boni is erkend en aangesteld, en den volgende dag in het hoofdkwartier te Palakka plegtig als zoodanig is geïnstalleerd.

Inmiddels was op den 24sten Januarij een gezantschap van Sopeng te Palakka aangekomen, dat zich genegen heeft verklaard een contract te sluiten en sedert slechts op het ontboden rijkszegel wachtte om daartoe over te gaan.

Datoe Mario-ri Wawoe is met een gedeelte der voor zijnen inval in Tanette geëischte schadevergoeding te Palakka teruggekeerd, en Sopeng heeft zich voor de voldoening van het daaraan ontbrekende aansprakelijk gesteld.

De doeloeng van Lamoeroe, die wegens ziekte verhinderd werd zelf naar Palakka op te komen, heeft zijnen hadat derwaarts gezonden, om zijne onderwerping aan te bieden en twee Javaansche deserteurs van het garnizoen te Segeri uit te leveren.

Het sluiten van eene overeenkomst met Wadjoe wachtte nog den 1sten Februarij op de aanvaarding van het bestuur aldaar door den benoemden Aroe Matoca.

De gezondheidstoestand van officieren en manschappen was voordeelig. Twee compagnieën van het vierde bataillon hebben zich den 1sten Februarij naar Soerabaja ingescheept.

Sumatra's Westkust (Padangsche bovenlanden). — Nadat de waterleiding in de kloof van Paningahan voltooid was, deed de ingenieur der 3de klasse P. van Dijk in de maand October 1859 drie sneden tot onderzoek van het terrein aanleggen. De eerste werd, bij eene gedeeltelijke diepte van ruim 8 Ned. el tot op de vaste rots nedergebragt. Over hare geheele lengte van ruim 40 Ned. el werd geene metaalader ontmoet.

De eerstvolgende snede, rivier-opwaarts, verkreeg geheel voltooid eene lengte van ruim 90 Ned. el. Door deze snede werd eene ertshoudende ader ontbloot van 1 Ned. el zwaarte, welke evenwel voor ontginning niet in aanmerking komt. De gangmassa bestaat voornamelijk uit zeer harden kalksteen, waarin spaarzaam zeer fijn gekristalliseerd magnetisch ijzererts is uitgescheiden, terwijl slechts in enkele brokstukken een spoor van ijzer- en koper-pyriet te ontdekken is.

De derde snede, die eene lengte verkreeg van ruim 100 Ned. el, werd in de maand November geheel voltooid, zonder dat eenige ader werd aangetroffen.

Door deze werkzaamheden was alzoo bewezen, dat het verlengde, naar de westzijde, van de ader, die in de rivier van Paningahan aan den dag komt, boven het niveau der rivier niet aanwezig is.

De schaft vorderde inmiddels weinig, hoofdzakelijk door tijdelijk gebrek aan veiligheidsfont.

De ingenieur van Dijk maakte verder in November een aanvang met de voorbereidende werkzaamheden tot het onderzoek der ertsen in orde goenoeg Sibomboen Djanten. Hij bepaalde de plaats, welke in orde moest gebragt worden om het in vervaardiging zijnde stampwerk te plaatsen. Hij deed verder een pad aanleggen van Pasilian naar Padang-gantong, ten einde te beproeven om den aanvoer van benodigde houtwerken en andere materialen van Padangpandjang over Fort van der Capellen, Padanggantong en dit pad te doen plaats hebben. De wet van Singkara over Soelitajer is even als die over Samawang en Boekig Kandoeng, wegens menigvuldige sterke klimmingen en dalingen, tot vervoer van zware lasten geheel ongeschikt.

Met het eigenlijke onderzoek zal na het einde van het ingevallen regenweder een aanvang gemaakt worden.

Wester-afdeeling van Borneo. — Gedurende de maand December 1859 hield de ingenieur R. Everwijn, behalve een verblijf van eenige dagen te Pontianak, zich hoofdzakelijk bezig met de leiding der werkzaamheden te Salothong. Men was daar sedert den aanvang dier maand voortgegaan met het drijven van twee gangen, ongeveer noord- en zuidwaarts of vertikaal op de onderstelde rigting der koperader loopende. In den noordelijken gang, die tot op 5,5 Ned. el lengte was gevorderd, werden

de werkzaamheden op den 23sten December gestaakt, omdat daar niet dan zeer harde graniet, zonder eenig spoor van kopererts, werd gevonden. In den zuidelijken gang, die met het einde der maand tot op eene lengte van 6 Ned. el was gevorderd, vond men reeds op korten afstand van den put sporen van kopererts (koperpyriet), deels in kleine nesten of kristalholen, deels in zijn verdeelden toestand door de rotsmassa verspreid. Dit bleef steeds voortgaan, zoodat er eenige hoop bestaat, dat men daar spoedig eene koperader zal snijden.

Verder werd aan den ingenieur Everwijn een koperertshoudend adersteentje ter hand gesteld, afkomstig van Tjoeng-hoeng-sam, op 1 1/2 uur gaans zuid oostwaarts van de hoofdplaats Mandhor gelegen. Op den 25sten werd die plaats door genoemden ingenieur bezocht, en terstond vond hij daarbij zulke goede aanwijzingen voor het aanwezig van koperertsaders, dat hij reeds op den 27sten een zevental geschikte werklieden daarheen zond om een voorloopig onderzoek te beginnen.

Dit onderzoek gaf reeds na een paar dagen zeer gunstige uitkomsten, want niet alleen trof men in den bovengrond vele rijke stukjes koperpyriet aan, doch men vond ook in den kong (hier plaatselijk verwerde graniet) verscheidene koperertshoudende adertjes, welker rigting bijna overal dezelfde was. Niet alleen laat zich aanzien, dat men spoedig op die plaats gewichtige ontdekkingen zal doen, doch bovendien is de ligging, door den korten afstand van p. m. 20 minuten gaans van de Mandhor-rivier, bijzonder gunstig voor eene ontginning.

Eindelijk werden nog aan den ingenieur Everwijn aangeboden eenige monsters kolen, gevonden aan de riviertjes Kandal en Raja beneden Soehaid of Swait aan de Kapoeas-rivier, boven Sintang. Het bleek evenwel, dat bedoelde monsters niet anders waren dan koolhoudende schiefer, ongeschikt om als brandmateriaal te worden gebruikt.

Bureau van het mijnwezen. — Op den 18den Januarij kwam de ingenieur der 3de klasse H. F. E. Rant van de Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo te Buitenzorg aan, werwaarts hij tijdelijk was opgeroepen.

BATAVIA, 14 Februarij. *Benkoelen*. — Terwijl vroeger geen weg bekend was tusschende afdeeling Kauer en de hoofdplaats van Kroë dan een zeer moeilijke weg langs het zeestrand, waar men onmogelijk te paard kan reizen en zelfs menige voetganger het leven heeft verloren, is het eindelijk in 1858 aan den controleur te Kroë, Ecoma Verstege, na vele vergeefsche pogingen mogen gelukken eenen veel korteren en veiligeren weg binnen's lands tusschen die twee plaatsen te ontdekken. Gebruik makende van eene door hem vernomen overlevering, dat vroeger buffels, door menschen van Makakauw uit de afdeeling Kroë gestolen, over een door olifanten gebaad pad naar Bintohan waren gebracht, heeft deze controleur dat pad laten opzoeken en is hem eindelijk langs dien weg levend en ongedeerd eene koe gebracht, ten bewijze, dat de gevonden weg ook voor paarden begaanbaar is. Nadat in Maart 1859 magtiging was verleend tot het in heerdienst openen of wel verbeteren en op eene zoo veel mogelijk doorgaande breedte van drie Nederlandsche ellen brengen van bedoelden weg, onder de leiding van één of meer daarvoor geschikte inlanders van Kroë en Kauer, tegen uitkeering van een billijk loon, is tegen het einde van 1859 de weg grootendeels tot stand gekomen en wel over eene lengte van 25,460 Nederlandsche ellen, op eene breedte van vier ellen, hebbende de bevolking uit eigen beweging den weg op die breedte gebracht, vermids de overige wegen in de afdeeling Kroë ook die breedte hebben. Hij is met zorg aangelegd, heeft eene eenigzins bolvormige oppervlakte en is aan weerszijden van een greppel voor den afloop van het regenwater voorzien. Het gedeelte dat door de afdeeling Kauer loopt, was onder ultimo December 1859 nog niet geheel voltooid. Een inwijdingsfeest, van gouvernementwege aan de bevolking van de afdeelingen Kroë en Kauer te geven, zoude eerlang de werkzaamheden aan dezen voor Benkoelen hoogst belangrijken arbeid besluiten.

— Wij kunnen thans eenige meer uitvoerige mededeelingen doen omtrent den staat van zaken in Boni en de nabijgelegen rijken, ter aanvulling van de berigten, voorkomende in ons nummer van 11 dezer.

Op den 20sten Januarij jl. werden de rijksornamenten van Boni, met zorg ingepakt en vergezeld van eene groote menigte volks, onder geleide van de Bonische kiesheeren aroe Tanette-ri-awang en aroe Tibodjong te Palakka gebracht en aan de commissarissen voor de Bonische zaken overgegeven. Zij werden met plegtigheid in ontvangst genomen en, in afwachting der eventuele uitreiking aan den nieuw te benoemen vorst, behoorlijk geborgen, onder de bewaking van de daartoe volgens het landsgebruik bepaaldelijk bestemde oude vrouwen, die er veel zorg en eerbied aan wijdden.

Den volgenden dag schreven de commissarissen aan de aroe Petoe's of kiesheeren van Boni, dat nu het oogenblik daar was om eenen nieuwen vorst over het rijk te kiezen, waartoe zij mitsdien werden uitgenoodigd.

Vier dagen later ontvingen de commissarissen dien ten gevolge van de aanwezige aroe Pitoe's, de hadats van het midden, westelijk- en oostelijk deel van het Bonische rijk, benevens de voornaamste vasallen (Palilies), ten getale van tachtig personen, een geschrift, houdende, dat zij waren overeengekomen om als vorst van Boni te wenschen Sinkarroo Roekka aroe Palakka, als de eenige, dien zij geschikt achtten om het welzijn van het land en volk van Boni te bevorderen. Zij voegden daarbij dat, al ware er ook voor het tegenwoordige een tweede of derde persoon van zijns gelijken binnen het land van Boni aanwezig, zij toch eenparig en met alle harten voor hem zouden gestemd hebben. Daarom, vervolgden zij, verschenen zij allen voor den generaal en voor den gouverneur van Celebes, om hun medelijden af te smeeken, omdat het land, door kracht van overwinning aan hen, commissarissen, behoorde, en opdat zij dat medelijden zouden betoonen door tot vorst van Boni te benoemen den persoon, die tot heer en vorst werd gewenscht, opdat die vorst het welzijn van het land van het gouvernement zou kunnen helpen bevorderen, de oude vriendschap met het gouvernement zou kunnen hernieuwen en de Boniren, door Gods zegen, nimmermeer zouden ondervinden de rampen en onheilen, die hen onlangs hadden getroffen.

Aan het verzoek van de bedoelde vergadering werd door de commissarissen voldaan en mitsdien, op 30 Januarij jl., de vorstin Basse Kadjoera, ook genaamd Amiel Hadi Aliel Hadia, van de vorstelijke waardigheid in het rijk van Boni vervallen verklaard, met bepaling dat zij nimmermeer in het rijk van Boni zal mogen verblijf houden, en, namens

het gouvernement van Nederlandsch Indie, als vorst van Boni erkend en aangesteld Achmad Sinkarroo Roekka, aroe van Palakka.

Den volgenden dag werd in het bijzijn van de officieren tot de expeditionaire land- en zeemagt behorende, van de hadat van Boni, van een gezantschap van Sopeng en van een aanzienlijk aantal prinses en grooten van Boni Aroe Palakka als vorst van dat rijk geïnstalleerd en werden de rijksornamenten aan hem uitgereikt.

De voortvlugtige gewezen koningin zal zich waarschijnlijk te Rappang, in de Adja-tamparang, vestigen.

Intusschen herstelt de orde zich zichtbaar allerwege in het Bonische. De commissarissen melden, dat het opvallend is, hoe bij de bevolking zich meer en meer vertrouwen vestigt en van hare zijde dagelijks meer toenadering plaats vindt. De veldarbeid, die ten gevolge van den oorlog zoo lang verwaarloosd werd, vooral in de omstreken van Badjoa. Boni en Tjenrana, wordt krachtig hervat; de bazaars te Badjoa en Palakka worden druk bezocht; vrouwen en kinderen komen onbeschermd te voorschijn en geheele kudden van buffels verlevendigen op nieuw de weilanden.

Te Sindjai is de verdediger van die plaats, Aroe Patempé, hoewel ongesteld zijnde, bij den civilen en militairen gezaghebber gekomen, en heeft zijne hulp toegezegd om de nog afwezige bevolking van het Sindjaische tot terugkeer te bewegen.

De nieuwe verhouding van Boni tot het Nederlandsch-Indisch Gouvernement zou spoedig door een tractaat blijvend geregeld worden, en wanneer dit ook met Sopeng, Wadjo en Loewoe zal geschied zijn — zoo als het zich liet aanzien, dat spoedig het geval zijn zal, daar over dit punt reeds wordt onderhandeld en de vorsten daartoe genegen zijn — zal de rust op Celebes weldra op nieuwe en hechte grondslagen gevestigd worden en dat land eene ontwikkeling te gemoet gaan, waarvoor het, uit hoofde van deszelfs vruchtbaarheid en den ondernemenden aard van deszelfs bevolking, zoo uitnemend geschikt is.

De gezondheidstoestand der troepen van de expeditie was, volgens de laatste berigten, naar wensch. Op ultimo Januarij was het getal zieken der troepen 290 (waarvan 140 kwartier-zieken) en dat der dooden: 40 Europeanen, 12 Amboinezen, 8 inlanders.

Van de 1100 koelies waren 237 ziek en 23 overleden.

— Per telegraaf via Soerabaja zijn berigten ontvangen, loopende tot den 9den Februarij jl.

De geheele ontruiming van het Bonische grondgebied door onze troepen wachtte slechts op het sluiten eener overeenkomst met Wadjo, welks afgevaardigden dagelijks verwacht werden. Datoc Pamona had de waardigheid van aroe matoea over laatstgenoemd landschap aangenomen.

Op den 4den Februarij was met Sopeng een contract gesloten en Loewoe had zich bereid verklaard, gezanten naar Palakka af te vaardigen tot het sluiten van een contract.

Aan datoc Mario ri Wawoe was vergiffenis geschonken.

De gezondheidstoestand der troepen bleef steeds gunstig.

BATAVIA, 17 Februarij. — De breuk in den telegraafkabel tusschen Batavia en Muntok is door den ingenieur der gouvernementstelegraphen gevonden en gerepareerd en de gemeenschap van Batavia met Muntok en Singapoer daardoor hersteld. De kabel was nabij de eerste punt van Sumatra gebroken ten gevolge van het ankeren van een schip.

Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo. — Berigten over de maand December ll. melden, dat tusschen Poelo Petak en Mengatib eene handelspraauw uit Amoentai door drie gewapende djoekong's, uit dezelfde landstreek afkomstig, is aangevallen en buit gemaakt. Van weerszijden vielen twee dooden.

Uit de afdeeling Koetei werden geene berigten ontvangen.

Te Sampit en, voor zooveel bekend is, ook in de overige districten der Zuiderafdeeling heerschte eene gewenschte rust. De handel met de bovenlanden was aldaar vrij levendig. De stand van het padi-gewas te Sampit was zeer gunstig, doch in de bovenlanden moet de padi door overstromingen veel geleden hebben.

BATAVIA, 21 Februarij. *Wester-Afdeeling van Borneo*. — In het begin van dit jaar is te Balei-Karangan-Mas, zijnde het noordelijke deel van Sanggouw, aan Broenei en Serawak grenzende, iemand aangekomen, die zich noemde sulthan van Broenei en per brief op gebiedenden toon den apanage-houder van Sekajam opriep om hem te Sanggouw te ontmoeten.

De controleur te Sanggouw ontving wijders het berigt, dat deze gewaande sulthan met ongeveer 500 Dajak's en Maleijers naar Sanggouw zoude afkomen en openlijk te kennen gaf, dat zijn doel was de Nederlanders van de Kapoeas te verdrijven, tot welk einde hij almede een broeder met circa 6000 man langs de Katoengau maar het Sintangscho had doen trekken, en de vorsten langs de Kapoeas naar Sanggouw opriep. Aldaar was reeds eene zoodanige vrees voor dezen sulthan opgevat, dat de pangeran van Sanggouw geene roeijers kon verkrijgen om eenen brief naar den adsistent-resident van Sintang te verzenden, en den controleur waarschuwde om naar Tajan te vertrekken. Onmiddellijk op het vernemen dezer berigten is de luitenant-kolonel Nauta, waarnemend resident der Wester-afdeeling van Borneo, den 2den Februarij jl. met een zestal roeivaartuigen, vergezeld van twee officieren, een detachement van 50 manschappen, den pangeran Bandahara van Pontianak en den pangeran Padoeka, troonsopvolger van het rijk Sanggouw, naar laatstgenoemde plaats vertrokken, waar hij den 8sten daaraanvolgende aankwam. Door het afzenden van den pangeran Padoeka en eenige andere voorzorgmaatregelen voorkwam hij noodeloos bloedvergieten en verwoesting van have en goed. Vervolgens roeide hij voorbij de kampen en vatte post bij de woning van den controleur. Van daaruit ontbood hij den panembahan en de overige rijks grooten van Sanggouw met last om den zoogenaamden sulthan van Broenei mede te brengen. Inmiddels werd het ontvlugten van den Broenier zoo moeilijk mogelijk gemaakt.

Na een uur dralens kwam de panembahan met zijne rijks grooten, terwijl zich vorstelijk uitgedost in hun midden bevond de zoogenaamde sulthan en zijn gevolg. De resident deed den panembahan en de rijks grooten naast zich plaats nemen, doch liet den Broenier voor de tafel staan, hem afvragende, of hij de persoon was, die zich noemde sulthan van Broenei; die zich had durven vermomen om in het rijk Sanggouw te vallen en zich aldaar soevereine eerbewijzingen te doen geven, boeten op te leggen, belastingen uit te schrijven, en geld en goed met bedreigingen van eene rustige bevolking af te persen. Als de Broenier hierop zonder veel omwegen te kennen gaf, dat hij de bedoelde persoon was, eischte de resident hem onmiddellijk zijn kris af en liet hem in hechtenis

nemen. Dit veroorzaakte eenige verwarring, doch spoedig herstelde zich de rust, zonder dat van wapenen gebruik behoefde gemaakt te worden. De gewaande sulthan, die onder grooten en kleinen reeds zoodanige vrees had verwekt, dat men aan al zijne wenschen gehoor gaf, en onder bedekking van een 300tal Dajakkers den waarnemenden rijksbestierder van Sanggouw bedreigd had zijn huis te zullen omver halen, indien hij hem zijne dochter niet ten huwelijk gaf, deze persoon werd vervolgens onder bewaking in eene bidar naar Pontianak vervoerd en eindelijk per stoomschip naar Batavia opgezonden.

Volgens mededeeling van Zr. Ms. gezantschap in GRIEKENLAND zijn gedurende de tweede helft van 1859 in de Grieksche havens *aangekomen*:

4 Nederlandsche schepen met lading uit Nederland, als: te Syra 3 en in den Piraeus 1 van Amsterdam;
7 Nederlandsche schepen uit vreemde havens, als: te Syra 1 in ballast uit Alexandrie en 1 met lading van Antwerpen; te Patras 2 van Genua in ballast, en 1 stoomschip met lading van Corfu; in den Piraeus 2 met lading van Antwerpen;

4 vreemde schepen met lading te Syra van Amsterdam.
Uit die havens zijn *vertrokken*:

uit Syra 5 Nederlandsche schepen naar vreemde havens, als: 3 naar Konstantinopel met het restant der lading, 1 naar Galacz met idem, 1 naar Smyrna in ballast;

uit den Piraeus 2 Nederlandsche schepen naar Smyrna en 1 naar Syra, alle met het restant der lading;

uit Patras 2 Nederlandsche schepen met lading naar Londen en 1 met lading naar Zante.

Door voormelde schepen werden aangebragt: uit Nederland: 2013 vaten suiker, 12 kisten cigaren, 4 balen tabak, 21 kisten waskaarsen, 52 kisten lei, 33 kisten kaas, 400 zakken rijst, 2 kisten indigo, 10 kisten ijzerwaren, 28 balen papier, 3 kisten snuif, 1 kist gedistilleerd;

uit Antwerpen 247 vaten suiker, 108 balen papier, 252 kisten venster-glas, 277 kisten wapenen voor de Grieksche regering.

Gedurende het geheele jaar 1859 zijn in de Grieksche havens *aangekomen*: 10 Nederlandsche schepen uit Nederland, (tegen 14 in 1858) en 12 Nederlandsche schepen uit vreemde havens (tegen 16 in 1858). De aanvoer van suiker uit Nederland heeft bedragen 3213 vaten in 1859 (tegen 5570 vaten in 1858). Er zijn dus in het laatste jaar 4 schepen minder regtstreeks uit Nederland aangekomen en 2957 vaten suiker minder van daar aangebragt dan in 1858. In het rapport van den consul te Patras wordt gemeld, dat aldaar in het vorige jaar 403,060 kil. Nederlandsche geraffineerde suiker zijn aangebragt, die echter in Engelsche havens geladen waren, zijnde in dat jaar geen enkel vaartuig regtstreeks uit Nederland te Patras aangekomen.

Blijkens het vorenstaande heeft er dus eene bepaalde vermindering van de regtstreeksche vaart en van de handelsbetrekkingen tusschen Nederland en Griekenland plaats gehad, waaromtrent in voormelde mededeeling het volgende wordt aangemerkt: „Deze vermindering is niet wel anders te verklaren dan door de toenemende stoomvaart uit Engeland, Frankrijk en Triëst naar de Levant. In zoo verre deze op den uitvoer der Nederlandsche producten langs die indirecte wegen invloed uitoefent, kan daaruit eenige uitbreiding van onze betrekkingen met Engeland voortvloeijen, maar niet dan ten koste van onzen handel in het algemeen. Men zegge niet dat het onverschillig is, langs welken weg de betrekkingen met een land onderhouden worden, mits zij slechts bestaan; want het behoeft geen betoog dat bij gemis van regtstreekschen handel die betrekkingen allengs te niet gaan ten voordeele van anderen. Gedurende het jaar 1858 heeft de invoer uit Nederland bedragen eene waarde van dr. 1,354,624; gedurende de 9 eerste maanden van 1859 . . . . . 681,024;

zoodat de invoer gedurende het laatste kwartaal nog . . dr. 673,600, of bijkans zoo veel als van de drie eerste kwartalen te zamen zou moeten bedragen, om tot het cijfer van 1858 te geraken, hetgeen niet denkbaar is. Daarentegen heeft de invoer uit Groot-Britannie in Griekenland gedurende de negen eerste maanden van 1859 bedragen dr. 12,229,692; en de geheele invoer van 1858 . . . . . 9,877,117;

dus alleen over de 3 eerste kwartalen van 1859 . . . dr. 2,352,576 meer dan in het gansche jaar 1858. Deze cijfers getuigen krachtiger dan alle redeneringen voor de noodzakelijkheid dat ook uit Nederland eene geregelde en spoedige communicatie met de Levant door middel der stoomvaart daargesteld worde.”

WATERHOOGTE IN DE HOOFD-RIVIEREN.

April.	Rivieren.	Waarnemingspunten.	Rivierhoogte		Tijdstip.	In 24 uren.	
			boven of beneden Amst. peil.	boven of beneden de nul der oude schaal.		gewassen.	gevallen.
13	BOVEN-RHIJN.	Keulen,	+ 40.48	+ 4.63	8 ure	0.11	—
12	WAAL.	Nijmegen,	+ 10.73	+ 4.51	8 "	"	0.17
12	NEDER-RHIJN.	Arnhem,	+ 10.67	+ 3.76	8 "	"	0.20
12	GELDERSCHE IJSSSEL.	Westervoort,	+ 11.12	+ 3.75	8 "	"	0.20
11		Maastricht, (brug)	+ 43.88	+ 1.68	8 "	"	0.11
11	BOVEN-MAAS	Maastricht, (hoofdeluis)	+ 43.62	"	8 "	"	0.13
12		Grave,	+ 8.91	+ 4.06	8 "	"	0.35
12	NIEUWE MAAS	Brielle { H. W. + 0.95 L. W. — 0.44		"	7 u. 15 m. 4 u. 15 m.	"	0.41 0.11

KONINKLIJKE AKADEMIE VAN WETENSCHAPPEN.

De Afdeling voor Taal-, Letter-, Geschiedkundige en Wijsgeerige Wetenschappen zal eene gewone vergadering houden op Maandag, den 16den April, eerstkomende, des voormiddags ten half twaalf ure, in het Gebouw der Akademie (Trippenhuis) te Amsterdam.

H. J. KOENEN,
Secretaris der Letterkundige Afdeling.

ADVERTENTIE.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

De gewone Audientie van den Minister van Binnenlandsche Zaken zal aanstaanden Zaterdag, den 14den dezer, geen plaats hebben.

Provincie Noordbrabant.

AANBESTEDING.

Op Dingsdag, den 17den April 1860, des voormiddags ten 10 1/2 ure, wordt, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Noordbrabant, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 6de district, aan het lokaal van het Provinciaal Bestuur te 's Hertogenbosch Aanbesteed:

het maken van eenen Bazaltmuur langs een gedeelte van de G. zijde der haven te Moerdijk.

Deze Aanbesteding geschiedt bij enkele inschrijving, overeenkomstig art. 9 van het Bestek.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding ligt, boven en behalve het gebouw van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, en aan het lokaal van het Provinciaal Bestuur van Noordbrabant, te 's Hertogenbosch, ter lezing op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde Provincie ter lezing gelegd worden.

Den 3den dag vóór de Besteding worden de noodige aanwijzingen op de plaats gedaan, en zijn voorts nadere inlichtingen te bekomen bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat L. Rijsterborgh te 's Hertogenbosch, bij den Ingenieur L. H. J. J. Mazel te Breda en bij den Opzigter Justema te Moerdijk.

's Gravenhage, den 21sten Maart 1860.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. VAN HEEMSTRA.

Provincie Noordbrabant.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 4den Mei 1860, des voormiddags ten 10 1/2 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Noordbrabant, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 6de district, aan het lokaal van het Provinciaal Bestuur, te 's Hertogenbosch, worden Aanbesteed:

het maken van Dennenhouten Waterbeschoeiingen langs een gedeelte der Zuid-Willemsvaart binnen de stad 's Hertogenbosch, ter lengte van 618 strekkende ellen.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, overeenkomstig art. 9 des Besteks.

Het Bestek ligt ter lezing aan het gebouw van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Noordbrabant te 's Hertogenbosch, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Den 3den dag vóór de Besteding zal de noodige aanwijzing op de plaats worden gedaan, en zijn voorts nadere inlichtingen te bekomen bij den Hoofdingenieur L. Rijsterborgh, bij den Ingenieur J. de Kruyff, benevens bij den Opzigter B. Kievits, allen wonende te 's Hertogenbosch.

's Gravenhage, 6 April 1860.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. VAN HEEMSTRA.

Provincie Gelderland.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 27sten April 1860, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Gelderland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 5de district, aan het lokaal van het Provinciaal Bestuur te Arnhem, worden Aanbesteed:

het graven enz. van het Achtste en Negende Perceel, met bijbehorende werken, van het Kanaal van Apeldoorn naar Dieren.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Bestek ligt ter lezing aan het lokaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Gelderland te Arnhem, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Vier dagen vóór de Besteding zal de noodige aanwijzing op de plaats worden gedaan, en zijn voorts nadere inlichtingen te bekomen bij den Hoofdingenieur jhr. J. Ort van Schonauwen, te Arnhem, en bij den Ingenieur F. J. van den Berg, te Zutphen.

's Gravenhage, 4 April 1860.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. VAN HEEMSTRA.

Provincie Noordholland.

AANBESTEDING.

Op Donderdag, den 3den Mei 1860, des namiddags ten 2 1/2 ure, zal, onder nadere goedkeuring, aan het lokaal van het Provinciaal Bestuur te Haarlem, door den Commissaris des Konings in de provincie Noordholland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 9de district, worden Aanbesteed:

eenige werkzaamheden bij de Zeeweringen en Havenwerken van het eiland Urk.

De Aanbesteding zal plaats hebben zoo als in art. 8 van het Bestek is bepaald.

Het Bestek ligt ter lezing aan het Departement van Binnenlandsche Zaken te 's Gravenhage, aan het Provinciaal Bestuur van Noordholland te Haarlem, en op alle verdere plaatsen, waar de Bestekken van openbare Bestedingen ter lezing gelegd worden.

Inlichtingen zijn te verkrijgen bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat, te Haarlem, bij den Ingenieur van den Waterstaat te Hoorn en bij den Opzigter van den Waterstaat op het eiland Urk.

's Gravenhage, 5 April 1860.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. VAN HEEMSTRA.

MINISTERIE VAN MARINE.

De Minister van Marine, van voornemens zijnde, op Woensdag vijf en twintigsten April 1860, aan den minst aannemende en in woordigheid der gegadigden, voor zoover zij dit mogten begeeren, een aanbesteden de levering van 3,000,000 Ned. Ponden Grove Maat-ten behoeve van de Directie der Marine te Willemsoord, omgatter kennis van de belanghebbenden, dat de inschrijvingsbiljetten, zegeld papier geschreven, vóór of uiterlijk op Woensdag den vijf twintigsten April 1860, des middags vóór twaalf ure, franco aan het Departement van Marine te 's Gravenhage zullen moeten worden bezorgd. De biljetten zullen moeten bevatten eene naauwkeurige opgave van de ten, voluit geschreven, waarvoor men de levering dier Grove Maat-ten wil aannemen, en duidelijk moeten vermelden de namen der in-voers en die hunner borgen, met hunne woonplaatsen. Inschrijvings-biljetten op ongezegeld papier geschreven zullen niet in aanmerking worden genomen, evenmin als die waarin doorhalingen, veranderingen en goedingen zijn gemaakt geworden.

De Voorwaarden waarop deze Aanbesteding zal geschieden liggen bij de Voorwaarden aan het Departement van Marine te 's Gravenhage, bij de biljetten der Marine te Willemsoord, te Amsterdam, te Hellevootsluis te Vlissingen, alsmede ter Secretarie der Gemeentebesturen te Rotterdam en te Dordrecht.

's Gravenhage, den 12den April 1860.

De Minister voornoemd,
J. S. LOTSJ.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden de volgende bekendmakingen der Spaansche Regering, als:

SPANJE.

A. Middellandsche Zee.

1°. *Kustlicht op de eilandjes Columbretes, provincie Castellon.*
Het kustlicht is geplaatst op het grootste dezer eilandjes, op de hoogte van de Mont Colibre op het Noordelijk gedeelte des eilands, en 128 uren van den oever der zee.
Het lichttoestel is catadioptriek van de 1ste grootte met stilstaand licht van natuurlijke kleur.

Het is gelegen:
op 39° 53' 58" N. breedte; en
" 6° 56' 27" Lengte Oost van San Fernando; of
" 0° 44' 27" Lengte Oost van Greenwich.
Het brandpunt is 58 mètres boven den zeespiegel verheven.
Het lichttoestel is wit, flauw kegelvormig oplopende met eene ijzeren ring op de kroonlijst, en verheft zich boven een gebouw op vier- en grondslag, mede wit van kleur.

2°. *Kustlicht te Barcelona, provincie Barcelona.*
Het lichttoestel staat op het uiterste van de oostelijke Moelje, op het einde van het hoofd, van waar het in aanbouw zijnde verlengstuk der wal zijn aanvang neemt. Dit licht komt in de plaats van het tot nu toe zijnde tijdelijke roode licht.

Het lichttoestel is catadioptriek van de 4de grootte, met een stilstaand licht van natuurlijke kleur, afgewisseld elke 4 minuten met roode schitteringen. Men ziet het met gewone weersgesteldheid op 9 mijlen afstand. Het staat:
op 41° 22' 10" N. Breedte; en
" 8° 23' 11" Lengte Oost van San Fernando; of
" 2° 11' 11" Lengte Oost van Greenwich.
Het brandpunt is 13,2 mètres boven den waterspiegel verheven.
Het lichttoestel is achthoekig van roode steenkleur, de vensterramen, en onderlijst zijn aschgrauw.

Men zal nog een klein licht in eene gewone lantaren met groene en ruiten plaatsen op het uiterste van het verlengstuk, dat in aanbouw is op 270 mètres van den lichttoeren.

B. Cantabrische Zee of Bogt van Frankrijk.

3°. *Kustlicht op het eiland Pancha, provincie Lugo.*
Het lichttoestel staat op genoemd Eiland, hetwelk gelegen is op 30 vademen land van de Westkust van den ingang der monding van Rivadeo.
Het lichttoestel is van de 5de grootte.
Het licht, wit en stilstaand, is zichtbaar met gewoon weder op 9 mijlen land; het staat:
op 43° 34' 40" N. Breedte; en
" 0° 52' 15" Lengte Oost van San Fernando, of
" 5° 19' 45" West van Greenwich.

De hoogte van het brandpunt is 24 mètres boven het zeevlak en 8,8 mètres boven den grond. De toren komt 2,5 mètres uit boven de lichtwachterswoning; beide zijn wit geverwd met lichtgeel afgezet op de hoeken der lijsten.

Op het N. 20° 35' Oost, op 1,3 kabellengte afstand, wordt gevonden de ondiepte Panchorro, met 15 voeten water, en in het N. 61° 57' Oost; 3,8 kabellengte afstand het rif Arredo, met eene diepte van 50 voeten laag water.

Bovenstaande lichten branden van den 30sten December 1859.

4°. *Kustlicht op het eiland Mouro, haven van Santander.*
Het lichttoestel staat op genoemd Eiland, gelegen in den mond der wal op 13,5 mètres afstand van de zee aan den Noordkant des Eilands. Het is catadioptriek van de 5de grootte, stilstaand, van natuurlijke kleur, en kan met gewone gesteldheid des dampkrings op 12 mijlen land gezien worden.

Het is gelegen:
op 43° 28' 37" N. Breedte; en
" 2° 26' 33" Lengte Oost van San Fernando; of
" 8° 45' 27" Lengte West van Greenwich.
Het brandpunt is 44 mètres boven den waterspiegel van gewoon hoog verheven. De toren loopt flauw kegelvormig op, is 17 mètres hoog, het bovenste uitstek, en verheft zich uit het midden der cirkelvormige lichtwachterswoning.

Beide gebouwen zijn van witten steen opgetrokken, de vensters van het bovenste uitstek is rood, en de lantarenkoepel licht groen. Het Noord-Oost gezien wordt de woning des wachters door de deuren des eilands aan het gezicht onttrokken.

Het verlicht een boog des gezigtseinders van 270°, van het Zuid 44° Oost tot Zuid 78° 16' West. Met ziet evenwel op een afstand van 150 vademen van het niet verlichte gedeelte verwijderd zijnde, het streeksche licht der lamp en de terugkaatsing van de linzen.

In het Z. 84° O., op 112 vademen van het licht verwijderd, ligt de Piedra Corbera en in het Z. 58° W., op 140 vademen afstands, van hetzelfde, eene ondiepte met slechts 3 voet water.

Dit licht zoude den 15den Februarij 1860 ontstoken worden.

(Al de kompaspeilingen zijn regtlijnend, de mijlen van 60 in een graad).
's Gravenhage, den 28sten Maart 1860.

De Minister voornoemd,
J. S. LOTSJ.

* * Openbare Verkoop aan 's Rijks Werf der Marine te Vlissingen, op Woensdag 18 April 1860, des morgens ten 10 ure, van eene partij Brandhout, Schalen, Spaanders, Afval of Snippers van Zeildoek, en wat verder zal worden aangeboden.

Twee werkdagen vóór de Verkoop zal alles ter bezigtiging op voorschreven Werf gereed liggen.

Vlissingen, 5 April 1860.

De Directeur en Kommandant der Marine,
DE SMIT V. D BROECKE.

OPENBARE AANBESTEDING.

De Eerst-aanwezende Ingenieur te Groningen, of, bij zijne afwezigheid, de Officier der Genie te Delfzyl, zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog, in het openbaar, bij enkele inschrijving, Aanbesteden: het eenjarig onderhoud der Werken onder het Beheer der Genie te Delfzyl.

Deze Aanbesteding zal geschieden den 18den April 1860, des morgens ten tien ure, bij K. Hazenboek, in het Logement de Beurs te Delfzyl, alwaar van den 10den April het Bestek zal liggen.

Inlichtingen worden gegeven door den Officier der Genie te Delfzyl.

OPENBARE AANBESTEDING.

De Eerst-aanwezende Ingenieur te Woudrichem zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog, in het openbaar Aanbesteden: het éénjarig onderhoud der Metsel-, Timmer- en Aardewerken, onder het beheer der genie te Woudrichem.

Deze Aanbesteding zal geschieden Woensdag den 18den April 1860, des morgens ten elf ure, in de Zalm te Woudrichem, alwaar van den 11den te voren het Bestek zal liggen.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij den Eerst-aanwezenden Ingenieur te Woudrichem.

OPENBARE AANBESTEDINGEN.

De Eerst-aanwezende Ingenieur te Vlissingen zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog, in het openbaar Aanbesteden:

- 1°. het eenjarig onderhoud van de Metsel- en Timmerwerken te Vlissingen en Middelburg; en
- 2°. het eenjarig onderhoud der Aardewerken en Beplantingen; beide onder het beheer der Genie te Vlissingen.

Deze Aanbestedingen zullen geschieden den 24sten April 1860, des morgens ten elf ure, in het Hôtel de Commerce te Vlissingen, alwaar van den 17den April de bestekken zullen liggen.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij den Eerst-aanwezenden Ingenieur te Vlissingen.

OPENBARE AANBESTEDING.

De Inspecteur in de eerste Inspectie van Fortificatie, of, bij zijne afwezigheid, de Eerst-aanwezende Ingenieur te Amersfoort, zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog, in het openbaar Aanbesteden: het maken van tien Paardenstallen op de legerplaats bij Milligen.

Deze Aanbesteding zal geschieden op Donderdag den 19den April 1860, des middags ten 12 ure, in het Logement het Wapen van Utrecht, bij den logementhouder C. van Wageningen, op de Varkensmarkt, te Amersfoort, alwaar van den 12den April 1860 het bestek zal liggen.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij den Eerst-aanwezenden Ingenieur te Amersfoort, die op den 18den April 1860, des middags ten 12 ure, aanwijzing zal doen op de vermelde legerplaats.

Gedrukte bestekken zullen, van den 12den April 1860, te Amersfoort, bij den heer G. G. A. F. Richard, op de Lange gracht, wijk F, n°. 194, voorwaardelijk verkrijgbaar zijn.

MILITAIRE GENEESKUNDIGE DIENST IN OOST-INDIE.

De Inspecteur van de Geneeskundige dienst der Landmagt verwtigt heeren Doctoren in de Genees- en Heelkunde, Nederlanders van geboorte, die genegen zijn om zich als officier van gezondheid der 3de klasse voor de militaire geneeskundige dienst der Landmagt in Oost-Indie voor den tijd van tien achtereenvolgende jaren te verbinden, dat zij zich vóór den 30sten Junij aanstaande, bij verzoekschrift, op zegel geschreven en portvrij in te zenden, en na daarop bekomen antwoord, in persoon bij hem Inspecteur, aan deszelfs bureau te 's Gravenhage, in het lokaal des Magazijns van Geneesmiddelen, Voorhout n°. 8, behooren aan te melden, met overlegging der nagenoemde bewijzen, als:

- 1°. eene geboorte acte, ten bewijze van eenen ouderdom beneden de 30 jaren;
- 2°. een bewijs van ongehuwd te zijn;
- 3°. een bewijs van voldane dienstplichtigheid aan de nationale militie;
- 4°. een bewijs van goed zedelijk gedrag, af te geven door de regering hunner woonplaats;
- 5°. een bewijs van geschiktheid voor de militaire dienst, af te geven door den eerstaanwezenden officier van gezondheid bij het garnizoen in hunne woonplaats, of in het naastbijgelegen garnizoen;
- 6°. de diplomata van doctor in de genees- en heelkunde.

Na overlegging van welke bewijzenstukken hun de gelegenheid zal worden verschaft, om aan 's Rijks Kweekschool voor militaire geneeskundigen bij een volgens vastgesteld programma af te nemen Examen, bewijzen te geven van voldoende bekwaamheid voor de betrekking welke door hen verlangd wordt; omtrent welk programma de noodige inlichting bij de Eerst-aanwezende officieren van gezondheid in de garnizoenen, of wel bij hem Inspecteur kan worden verkregen.

Ter hunner verder narigt dient, dat de bevordering tot hogere rangen onder het geneeskundig personeel in Oost-Indie plaats heeft ten gevolge van nader aldaar voor dien hogeren rang af te leggen examen, en dat aan de betrekking van officier van gezondheid der 3de klasse in Oost-Indie de volgende voordeelen zijn verbonden, als:

- 1°. een jaarlijksch tractement van f 1950, benevens vrije woning of schadeloosstelling voor huishuur en indemniteit voor fourrage voor twee paarden;
- 2°. een tractement van f 800 'sjaars gedurende hun oponthoud hier te lande;

3°. een gratificatie van f 1500 en een voorschot van f 650, te samen uitmakende een som van f 2150, waarover men vóór de afreis kan beschikken, zoodra het schip aangewezen is waarmede de reis, op kosten des Rijks, zal geschieden; strekkende deze som tot een behoorlijke uitrusting en het aankopen van boeken en heelkundige zak-instrumenten; en 4°. de rang van 2den luitenant bij den staf der armée in India.

's Gravenhage, den 11den April 1860.

Dr. SNABILIÉ.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

De Raadsheeren, Commissarissen uit het Provinciaal Gerechtshof van Friesland tot het afnemen der Examina van hen, die zouden verlangen naar het ambt van Notaris te dingen, verwittigen bij deze de belanghebbenden, dat zij tot voorschreven einde zullen vaceren in het Paleis van Justitie te Leeuwarden, op Donderdag den vier en twintigsten Mei een duizend acht honderd zestig, des voormiddags ten tien ure, en zullen gemelde belanghebbenden zich in tijds hebben aan te melden bij behoorlijk verzoekschrift, overeenkomstig art. 13 der wet op het Notarisambt van den 9den Julij 1842 (Staatsblad n°. 20).

En zal deze worden geïnsereerd in de Staats-, Provinciaal Friesche en Leeuwarder Couranten en aangeplakt aan het gebouw van het Hof. Leeuwarden, 10 April 1860.

Gezien door ons Procureur-Generaal, A. YPEY.

De Raadsheeren voornoemd, DU TOUR VAN BELLINGHAVE. W. W. BUMA.

Bij Acte, op den 10den April 1800 zestig voor het Kanton-gerecht te Nieuwer Amstel verleend (op denzelfden datum geregistreerd), is aan Heinrich (ook genaamd Hendrik) Christiaan Hartmann, te Nieuwer Amstel, bijna een en twintig jaren oud, op diens verzoek, na verhoor van zijnen Voogd, toezienden Voogd en naaste bloed- en aanverwanten, Handliging verleend tot uitoefening van den handel in Papier, Schrijf- en Kantoorbehoeften, het sluiten van alle daartoe betrekkelijke verhandelingen, en wijders met al de regten en bevoegdheden, in Art. 484 van het Burgerlijk Wetboek omschreven.

Waarvan bij deze afkondiging, in voldeening aan Art. 486 van het Burgerlijk Wetboek.

11 April 1860.

De Griffier bij het Kantongerecht te Nieuwer Amstel.
J. B. HEYDEMAN, Griffier.

TELEGRAPHISCHE BEURSBERICHTEN.

VRIDAG 13 APRIL 1860.

Amsterdam.

pCt.		pCt.	
Nederl. W. Sch. 2 1/2	63 3/4	63 7/8	—
Dito dito 8	75 1/2	76 1/8	—
Dito dito 4	98 1/2	98 7/8	—
Syndicaat 3 1/2	—	—	—
Handel-maatsch. 4 1/2	—	—	—
Belg. Bij Roth.	—	—	—
schild. 2 1/2	—	—	—
Russ. Bij Hope en	—	—	—
C. 1798 en 1816 5	102 1/2	—	—
Dito 1828-1829 5	—	—	—
Dito 1840. 4	79 1/2	—	—
Stieglitz. 4	80 1/4	—	—
Dito 1854. 5	90	—	—
Dito 1855. 5	99 1/4	99 3/8	—
Engelsche 4 1/2	—	—	—
SPANJE. Nieuwe	—	—	—
3 1/2 thans. 1 1/4	34 1/2	34 1/2	—
Amortisabel.	—	—	—
Buitenlandsche . 3	—	—	—
Binnenlandsche . 3	43 7/8	43 1/2	—
Portug. Te Lontl. 3	42 7/8	—	—
Oostenr. Metall.	—	—	—
1846-1852. 5	47 3/8	47 1/2	—
Dito Zilver. Nation. 5	54 1/2	54 1/2	—
Dito Zilver 1849-1854. 5	69 3/4	69 3/8	—
Dito 1847-1852. 2 1/2	57 1/2	—	—
MEXICO. Londen. 3	—	—	—
GRANADA id. 2 1/4	—	—	—
VENEZUELA id.	—	—	—
Uitgestelde	—	—	—

Londen.

Consols. 3	pCt. 94 1/2
Mexico.	—
Spanje. 3	—
Dito 1 3/4	—
Venezuela.	—
Uitgestelde.	—
Grenada.	—

Parijs.

Fr. rente 3	pCt. 70.20
Fr. Créd. Mob.	70 7/8
Binnenl. Spanje 3	44 1/4
Spanje 1 3/4	—
Russische Spoorwegen	—

Antwerpen.

Metalliek. 5	pCt. 50 1/2
Nat. Metalliek. 5	57 1/4
Binnenl. Spanje 3	—
Spanje 1 3/4	—
Credit Provt.	—

Weenen.

Metalliek. 5	pCt. 68.20
Idem Nationaal	78.00
Wissel Londen.	130.50

PRIS-COURANT,

opgemaakt en uitgegeven den 10den April 1860,

op last van Zijne Excellentie den Heer Minister van Financien, door de beëdigde Makelaars G. A. van der Voort, A. Craandijk, P. J. A. Smid, T. J. B. Westerwoudt, P. E. H. Praetorius, J. H. Roelofs, D. Reul Koopman, G. van der Weyden Jr. en L. H. Weetjen, ter voldeening aan het bepaalde bij art. 23, lit. D, der wet van den 13den Mei 1859 (Staatsblad n°. 36), tot regeling der waarde van de zaken onder art. 1 dier wet omschreven, behoorende tot nalatenschappen waarvan het regt van successie en van overgang verschuldigd is.

NB. Van de Effecten, achter welke in de kolom van den interest niets ingevuld is, wordt op de memorie van aangeving geen interest gebracht, zoodra de te goed zijnde dividenden onder de getaxeerde waarde begrepen zijn, uitgezonderd de actien der Nederlandsche Bank en de aandelen der Nederlandsche Handelsmaatschappij, waarbij, ofschoon onbepaalde dividenden gevende, in den handel een rente berekend wordt.

VERSCHILLENDE SOORTEN			VERSCHILLENDE SOORTEN			VERSCHILLENDE SOORTEN			VERSCHILLENDE SOORTEN		
DER	INT. PCT.	WAARDE.	DER	INT. PCT.	WAARDE.	DER	INT. PCT.	WAARDE.	DER	INT. PCT.	WAARDE.
EFFECTEN.			EFFECTEN.			EFFECTEN.			EFFECTEN.		
BINNENLANDSCHE EFFECTEN.											
Inscr. en Cert. Werk. Schuld.	2 1/2	63 3/4 pCt.	1 Certificaten van dito, diverse (Admin. kant. te Amsterdam)	6	60 pCt.	BELGIE.					
Dito en dito	3	75 3/4	1) (De roebel te rek. op 1 gld.)	6	105	4) Obligatien Negotiatie 1838	3	69 1/2 pCt.	8) Oblig. van de Bank te Philadelphia, bij Rothschild	8	—
Dito en dito	4	98 1/2	2) Inschrijv. en certifice. in zilver	6	105	4) Dito, 1836.	4	87	Aand. v. Am. fonds bij Hope en C°. l. A.	—	—
Oblig. ten laste der O. I. bezitt.	4	97 1/2	2) D°. en cert. d°. 3de en 4de serie A°. 1831 en 1833.	5	84	4) (De franc te rek. op 47 1/4 cts.)	—	—	Idem. idem. bij Hope en C°. l. B.	—	—
Schuldbek. Amort.-Synd.	3 1/2	95 1/4	2) Certific. van dito, administ. Hamburg A°. 1820	5	89 1/2	5) Inschrijving en certificaten	2 1/2	51 1/2	9) Vereenigde Staten Cert. bij Hope en C°. losbaar na 1867.	6	103 1/2
STAD AMSTERDAM.			2) D°. van d°. adm. Amsterdam	5	88 1/2	5) Obligatien	4 1/2	90	9) Pennsylvania Certific. bijid. losbaar na 1862	5	90 1/2
Schuldbekentenissen 1829	5	106 3/4	2) Obligatien van d°. te Londen	5	98 1/2	PRUISSEN.					
Lourentzen 1845	4	98 1/2	8) Dito	4 1/2	98 1/4	Oblig. Neg. 1850, 1851, 1854 en 1856.	4 1/2	96 1/2	9) Obligatien Illinois Centraal Spoorweg-maatschappij	7	83 1/4
STAD MIDDELBURG.			8) Dito	3	62	(De Thaler te rek. op f 1.80)	—	—	9) (De dollar te rek. op f 2.50)	—	—
Obligatien, genegot. à 3 pCt.	1 1/2	9 3/4	2) Inschrijv. en certifice. van dito bij Hope en C°. c. s.	4	79	Oblig. Neg. 1859. (de Thaler à f 1.80)	5	101 1/4	MEXICO.		
PARTICULIERE BINNENLANDSCHE			2) Dito bij Stieglitz en C°.	4	79 1/4	Aandeelen A°. 1854 à Th. 100 intr. à 3 1/2 p. lossb. met premie.	—	—	8) Oblig. genegot. te Londen, geconverteerde, A°. 1851	3	20 1/2
NEGOTIATIE.			2) Oblig. de serie Stieglitz en C°. A°. 1854.	5	89 3/4	Aand. in de Pruis. Bank. (de Thaler à f 1.80)	4 1/2	121 pCt.	BRAZILIE.		
Actien in de Nederl. Bank (rente 4 pCt. sedert 1°. April)	166	—	2) Dito 6e serie idem A°. 1855 Volgef. Aand. gr. Russ. maatsch. derspoorw. à 125 Zfr. off f 236	—	—	SPANJE.					
Aand. in de Ned. Hand-maatsch. (rente 4 1/2 pCt. sedert 1°. Julij.)	125 1/2	—	2) Russ. Spoorw. oblig. 1858	4 1/2	80 pCt.	6) Oblig. A°. 1841 te Londen	3	45 1/4	8) Oblig. genegot. te Londen, bij Rothschild 1824, L. st. 100	5	97
Dito Amsterd. Entrepôtdek	4 1/2	101	POLEN.			6) (De 85 Lst. te rek. op 1000 N.C.)	—	—	8) Idem, L. st. 200.	5	96 1/2
Aand. Holl.-Lisschen-spoorwegm. Leening, dito A°. 1844 en 1847	4 1/2	99 1/2	2) Schatkist-Oblig. Neg. 1841	4	78 1/4	7) Oblig. Binnenl. Schuld	3	43 3/4	8) Dito dito bij J. L. Goldsmid, 1843, L. st. 100 en 200.	5	95 1/4
Obligatien. Rhijn-spoorweg A°. 1838	4 1/2	101 1/4	Aand. Neg. 1835 Fl. 500.	—	—	7) Dito Buitenl. uitgest. dito 3 pCt. thans	13 1/4	34	8) Dito dito bij Samuelen Philips, 1839, L. st. 100 en 200.	5	95 1/4
Aand. in Assurance-Compagnien, bij v. d. Broeke en Momma	355	—	2) (De roebel te rek. op 2 gld.)	—	—	7) Dito Amortisabele 2de kl.	—	—	8) D°. d°. bij Rothschild, 1852 en 1858.	4 1/2	86 1/2
Spengler en de Waal	180	—	OOSTENRIJK.			7) (De piast. te rek. op f 2.50 N.C.)	—	—	ECUADOR.		
Teo Sando en Jarman	215	—	Obligatien op de Weener Bank, genegot. bij Goll en Comp.	5	58 pCt.	8) Oblig. A°. 1853 L. st. 100.	3	42 3/4	8) Obligatien 1855	—	—
Croese en Hekman	233	—	Dito, bij idem.	4 1/2	48 1/2	8) Dito A°. 1856, 1857 en 1859 Lst. 100.	3	42	VENEZUELA.		
Lankhorst en Ravesteyn	140	—	Dito, bij idem.	4	46	8) Dito uitgestelde schuld (1863 3 per cent)	—	—	8) Obligatien	3	25 1/2
J. Zuyderhoff en T. Zuyderhoff Jr.	146	—	Dito, bij Ory en Zoon.	5	57	8) Dito, Binnenl. Schuld (De 1000 M. Reis te rek. f 2700.)	3	40	8) Dito	1 1/2	13 1/2
A. C. Bouman	192	—	Dito, bij idem.	4	45	PAUSELIJKE STAAT.					
J. H. Lugt en H. Salm.	135	—	3) Dito, supplem. letter G. en O.	4	44 1/2	5) Obligatien geneg. te Parijs	5	72	NIENW-GRENADA.		
J. T. van Bosse	148	—	Certific. van Originele Weener Stads-Bankoblig., bij Goll en C°.	2 1/2	39 1/2	Certificaten bij J. van Beeck Vollenhoven, c. a.	5	67	8) Obligatien 6 pCt., thans	4	104 1/2
Dito Societeit van Levensverzek. bij P. Langerhuizen, A°. 1807	4	236	3) Obligatien, Weener Metalliek	5	47 1/4	(De scudi te rekenen op f 2.50)	—	—	8) Uitgestelde Schuld.	—	—
BUITENLANDSCHE EFFECTEN.			3) Dito	4 1/2	41	SARDINIE.					
ENGLAND.			3) Dito	4	36 1/2	8) Obligatien te Londen, 1851	5	80	WISSELKOERSEN		
Het divid. vervalt.	—	—	3) Dito	3	28 1/2	TER BEURZE VAN AMSTERDAM.					
Act. in de O.I. Comp. Jan. en Julij	218	—	3) Dito	2 1/2	25 1/2	Cert. van 5 pCts. gecons. schuld, bij A. M. van Boven.	5	95 1/2	Parijs	55.81	per 40 Kr.
Dito Bank	226	—	3) Dito	1	9 1/2	(De A°. te rek. tegen 50 cts.)	—	—	Hamburg	35.19	per 40 Kr.
Gered. 3 pCt. annuit. Apr. en Oct.	94	—	3) Dito rente betaalt. te Amsterdam in zilver 1849, 1851, 1854.	5	69 3/4	DENEMARKE.					
Gecon. 3 pCt. dito Jan. en Julij	93 1/2	—	3) Dito Nat. bet. Weenen spec.	5	53	Obligatien	4	91	Weenen	86.00	per 40 Kr.
(Het L. st. te rek. op f 11.60)	—	—	3) (De Weener A°. rek. op f 25 N.C.)	—	—	Dito	3 1/2	80	Lissabon	40.87 1/2	per 40 Kr.
FRANKRIJK.			Aand. Oosteur. Nationale Bank te Weenen	3	f 755.00	8) Dito genegotieerd te Londen.	3	80	Napels	79.36	per 40 Kr.
Obligatien bij Hope en Comp. neg. 1798 en 1816	5	102 1/4	De neg. 25 mill. groot W. fl. 500	—	—	8) Dito dito 1850	5	98 1/2	Londen	11.70	per 40 Kr.
Dito bij dito, 1828 en 1829	5	101 1/4	De d°. W. fl. 250.	—	—	AMERIKA.					
1) Inschrijv. Grootb. in assign.	6	59 1/2	De d°. A°. 1854 W. fl. 250, 4 pCt. Fransch-Oost. Spoorw. oblig. bij Hope en C°.	—	—	8) Oblig. vande Citigene-bank in Louisiana A°. 1836 en 1837	5	102	St. Petersburg	1.66 1/2	per 40 Kr.
FRANKRIJK.			5) Inschrijving en certificaten.	4 1/2	87 pCt.	PERU.					
5) Dito en dito	3	63 1/4	5) Dito en dito	3	63 1/4	8) Oblig. gen. te Londen.	4 1/2	—	d) (Het L. st. te rek. op f 12.)	—	—
Cert. v. actien Franche Bank	—	—	Cert. v. actien Franche Bank	—	—	MEXICO.					
AMERIKA.											
AMERIKA.											

(a) Onder den koopprijs begrepen 12 achterstallige coupons. b) Idem 13 coupons.